JUNGTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJOS KONVENCIJA DĖL KOVOS SU DYKUMĖJIMU ŠALYSE, KURIOS PATIRIA DIDELES SAUSRAS IR (AR) DYKUMĖJIMĄ, YPAČ ESANČIOSE AFRIKOJE

Šios Konvencijos Šalys,

patvirtindamos, kad kovojant su dykumėjimu ar švelninant sausrų padarinius poveikį patiriančiose teritorijose ar teritorijose, kurioms gresia poveikis, pagrindinis dėmesys skiriamas žmonėms,

atspindėdamos rimtą tarptautinės bendruomenės, įskaitant valstybes ir tarptautines organizacijas, susirūpinimą dėl neigiamo dykumėjimo ir sausros poveikio,

suvokdamos, kad sausringų, pusiau sausringų ir sausų subtropinių teritorijų visuma sudaro didelę Žemės sausumos paviršiaus dalį ir yra daugumos jos gyventojų gyvenamoji aplinka ir pragyvenimo lėšų šaltinis,

pripažindamos, kad dykumėjimas ir sausros yra pasaulinio masto problemos, kadangi jos apima visus pasaulio regionus, ir tai, kad kovojant su dykumėjimu ir (ar) švelninant sausrų padarinius reikalingi bendri tarptautinės bendrijos veiksmai,

pažymėdamos, kad tarp šalių, kurios patiria didelių sausrų ir (ar) dykumėjimo poveikį, yra daug besivystančių šalių, ypač mažiausiai išsivysčiusių šalių, ir kad šių reiškinių padariniai ypač tragiški Afrikoje,

pažymėdamos taip pat, kad dykumėjimą sukelia sudėtinga fizinių, biologinių, politinių, socialinių, kultūrinių ir ekonominių veiksnių tarpusavio sąveika,

atsižvelgdamos į prekybos ir kitų tarptautinių ekonominių santykių aspektų įtaką poveikį patiriančių šalių gebėjimui tinkamai kovoti su dykumėjimu,

suvokdamos, kad nuoseklus ekonomikos augimas, socialinė plėtra ir skurdo panaikinimas yra svarbiausi poveikį patiriančių besivystančių šalių, ypač Afrikoje, uždaviniai ir būtina sąlyga norint pasiekti subalansuotos plėtros tikslų,

atsižvelgdamos į tai, kad dykumėjimas ir sausros neigiamai veikia subalansuotą plėtrą, nes yra susiję su svarbiomis socialinėmis problemomis, tokiomis kaip: skurdas, bloga sveikatos apsauga ir mityba, maisto produktų saugos nebuvimas, bei su problemomis, kurias sukelia migracija, asmenų perkėlimas ir demografinių veiksnių pokyčių dinamika,

aukštai vertindamos valstybių ir tarptautinių organizacijų ligšiolinių pastangų ir patirties reikšmę kovojant su dykumėjimu ir švelninant sausrų padarinius, ypač įgyvendinant Jungtinių Tautų Organizacijos Kovos su dykumėjimu veiksmų planą, priimtą 1977 metais Jungtinių Tautų Organizacijos Kovos su dykumėjimu konferencijoje,

suvokdamos, kad nepaisant visų ligšiolinių pastangų kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo pažanga nepateisino lūkesčių ir kad reikalingos naujos bei efektyvesnės priemonės visais lygiais siekiant subalansuotos plėtros tikslų,

pripažindamos Jungtinių Tautų Organizacijos konferencijoje dėl aplinkos ir plėtros priimtų sprendimų, ypač „Darbotvarkės-2000“ bei jos 12 skirsnio, kuriame numatomas veiklos kovojant su dykumėjimu pagrindas, veiksmingumą ir aktualumą,

dar kartą patvirtindamos ryšium su tuo išsivysčiusių šalių įsipareigojimus, išdėstytus „Darbotvarkė-2000“ 33 skirsnio 13 punkte,

remdamosi Generalinės Asamblėjos rezoliucija 47/188, ypač tuo, kad didžiausias dėmesys joje skiriamas Afrikai, bei visomis kitomis atitinkamomis Jungtinių Tautų Organizacijos rezoliucijomis, sprendimais ir programomis dėl dykumėjimo ir sausrų, taip pat atitinkamais Afrikos šalių ir kitų regionų šalių pareiškimais,

dar kartą patvirtindamos Rio de Žaneiro Deklaraciją dėl aplinkos ir plėtros, kurios antrasis principas numato, kad pagal Jungtinių Tautų Organizacijos Įstatus ir tarptautinės teisės principus, valstybės turi suverenią teisę naudoti savo gamtos išteklius, laikydamosi savo politikos aplinkos ir plėtros srityje, bei pareigą užtikrinti, kad priklausanti jų jurisdikcijai ar jų kontroliuojama veikla nepakenktų kitų valstybių rajonų, nepriklausančių nacionalinei jurisdikcijai, aplinkai,

pripažindamos, kad šalių vyriausybės vaidina lemiamą vaidmenį kovojant su dykumėjimu ir švelninant sausrų padarinius ir kad pažanga šioje srityje priklauso nuo veiksmų programų įgyvendinimo vietiniu lygiu poveikį patiriančiose teritorijose,

pripažindamos taip pat tarptautinio bendradarbiavimo ir partnerystės svarbą bei reikalingumą kovojant su dykumėjimu ir švelninant sausrų padarinius,

pripažindamos dar, kad svarbu teikti poveikį patiriančioms besivystančioms šalims, ypač Afrikoje, efektyvias priemones ir ypač didelius finansinius išteklius, įskaitant naujų bei papildomų finansavimo šaltinių užtikrinimą ir leidimų naudotis technologijomis, be kurių joms bus sunku visiškai vykdyti savo įsipareigojimus pagal šią Konvenciją, suteikimo svarbą,

reikšdamos susirūpinimą dėl dykumėjimo ir sausrų poveikio šių reiškinių poveikį patiriančioms Centrinės Azijos ir Užkaukazės šalims,

pabrėždamos svarbų moterų vaidmenį regionuose, patyrusiuose dykumėjimą ir (ar) sausras, ypač besivystančių šalių agrariniuose rajonuose, bei visapusišką tiek vyrų, tiek moterų dalyvavimo visais lygiais kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo programose užtikrinimo svarbą,

pabrėždamos ypatingą nevyriausybinių organizacijų ir kitų didelių grupių vaidmenį kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo programose,

atsižvelgdamos į tarpusavio ryšį tarp dykumėjimo ir kitų pasaulinio masto ekologinių problemų, su kuriomis susiduria tarptautinės ir nacionalinės bendruomenės,

atsižvelgdamos taip pat į galimą kovos su dykumėjimu indėlį, siekiant tikslų, numatytų Jungtinių Tautų Organizacijos Bendrojoje konvencijoje dėl klimato kaitos, Konvencijoje dėl biologinės įvairovės bei kitose aplinkos apsaugos konvencijose,

manydamos, kad kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo strategijos bus efektyviausios tada, kai jos bus grindžiamos reikiamu sistemingu stebėjimu bei tiksliomis mokslo žiniomis ir nuolat bus peržiūrimos,

pripažindamos gyvybiškai svarbų poreikį didinti tarptautinio bendradarbiavimo efektyvumą ir gerinti jo koordinavimą, siekiant prisidėti prie nacionalinių planų ir prioritetų įgyvendinimo,

būdamos kupinos ryžto imtis dabartinės ir būsimų kartų labui reikiamų priemonių kovojant su dykumėjimu ir švelninant sausrų padarinius,

s u s i t a r ė:

I DALIS
ĮVADAS

1 straipsnis. Sąvokų vartojimas

1. Šioje Konvencijoje:

a) „dykumėjimas“ – sausringų, pusiau sausringų ir sausų subtropinių teritorijų žemių degradavimas, kurį lemia įvairūs veiksniai, tokie kaip klimato kaita bei žmogaus veikla;

b) „kova su dykumėjimu“ apima veiklą, kuri, siekiant subalansuotos plėtros, yra sausringų, pusiau sausringų ir sausų subtropinių teritorijų kompleksinio žemės išteklių plėtojimo dalis ir kuria siekiama:

i) užkirsti kelią žemių degradavimui ir (ar) sumažinti jo mastus;

ii) atgaivinti iš dalies degradavusias žemes; ir

iii) atgaivinti dykumėjimo nualintas žemes;

c) „sausra“ – natūralus reiškinys, kuris vyksta, kai kritulių kiekis yra daug mažesnis už įprastą užregistruotą lygį, kas sukelia rimtą hidrologinį disbalansą, neigiamai veikiantį žemės išteklių produktyvumą;

d) „sausros padarinių švelninimas“ – su sausros prognozavimu susijusi veikla, kuria siekiama sumažinti visuomenės ir gamtos sistemų pažeidžiamumą sausra, nes tai yra kovos su dykumėjimu dalis;

e) „žemė“ – biologiškai produktyvi sausumos sistema, sudaryta iš dirvožemio, augmenijos, kitų biotos komponentų, taip pat šioje sistemoje vykstančių ekologinių bei hidrologinių procesų;

f) „žemės degradavimas“ – sausringose, pusiau sausringose ir sausose subtropinėse teritorijose esančių nedrėkinamų ariamų žemių, drėkinamų ariamų žemių ar ganyklų, miškų bei miškingų plotų biologinio ir ekonominio produktyvumo bei sudėtingos struktūros sumažėjimas ar praradimas, kurį lemia žemės naudojimas arba vieno ar keleto procesų poveikis, įskaitant procesus, susijusius su žmogaus veikla ir natūraliais procesais, tokius kaip:

i) vėjo ir (ar) vandens sukelta dirvos erozija;

ii) fizinių, cheminių ir biologinių ar ekonominių dirvožemio savybių blogėjimas; ir

iii) ilgalaikis natūralios augmenijos praradimas;

g) „sausringos, pusiau sausringos ir sausos subtropinės teritorijos“ – teritorijos, išskyrus poliarinius ir subpoliarinius regionus, kuriose vidutinio metinio kritulių ir potencialios evatranspiracijos santykis svyruoja tarp 0,05 ir 0,65;

h) „poveikį patiriančios teritorijos“ – sausringos, pusiau sausringos ir (ar) sausos subtropinės teritorijos, kurios kenčia nuo dykumėjimo ar kurioms jis gresia;

i) „poveikį patiriančios šalys“ – šalys, kuriose poveikį patiriančios teritorijos apima visą ar dalį šalies teritorijos;

j) „regioninė ekonominės integracijos organizacija“ – konkretaus regiono suverenių valstybių įsteigta organizacija, kurios kompetencijai priklauso šioje Konvencijoje reglamentuojami klausimai ir kuri pagal savo vidaus procedūras yra tinkamai įgaliota pasirašyti, ratifikuoti, priimti šią Konvenciją, jai pritarti ar prie jos prisijungti;

k) „išsivysčiusios šalys – šios Konvencijos Šalys“ – išsivysčiusių šalių įsteigtos regioninės ekonominės integracijos organizacijos.

2 straipsnis. Tikslas

1. Šios Konvencijos tikslas – kovoti su dykumėjimu ir švelninti sausrų padarinius šalyse, kurios patiria didelių sausrų ir (ar) dykumėjimo poveikį, ypač Afrikoje, visais lygiais imantis veiksmingų priemonių, suderintų su tarptautinio bendradarbiavimo ir partnerystės, remiantis kompleksiniu požiūriu, atitinkančiu „Darbotvarkę-2000“, susitarimais, ir siekiant prisidėti prie subalansuotos plėtros poveikį patiriančiose teritorijose.

2. Siekiant šio tikslo, poveikį patiriančioms teritorijoms reikalinga ilgalaikė kompleksinė strategija, kuria vienu metu būtų siekiama didinti žemių produktyvumą, atgaivinti, išsaugoti bei subalansuotai ir racionaliai naudoti žemės bei vandens išteklius, norint pakelti gyvenimo lygį, ypač bendruomenių.

3 straipsnis. Principai

Siekiant šios Konvencijos tikslų ir įgyvendinant jos nuostatas, Šalys vadovaujasi, be kita ko, šiais principais:

a) Šalys užtikrina, kad gyventojai ir vietos bendruomenės dalyvautų priimant sprendimus dėl kovos su dykumėjimu ir (ar) sausrų padarinių švelninimo programų rengimo ir įgyvendinimo ir kad aukštesniu lygiu būtų sudarytos palankios sąlygos, skatinančios veiklą nacionaliniu ir vietiniu lygiu;

b) Šalys tarptautinio solidarumo ir partnerystės dvasioje tobulina bendradarbiavimą ir koordinavimą subregioniniu, regioniniu ir tarptautiniu lygiu bei efektyviau telkia finansinius, žmonių, organizacinius ir techninius išteklius ten, kur jie reikalingi;

c) Šalys partnerystės dvasioje plėtoja bendradarbiavimą tarp visų lygių vyriausybės, bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų ir žemės savininkų, siekdamos geriau suprasti žemės ir deficitinių vandens išteklių prigimtį bei vertę poveikį patiriančiose teritorijose ir siekti jų subalansuoto naudojimo; ir

d) Šalys visiškai atsižvelgia į poveikį patiriančių besivystančių šalių – šios Konvencijos Šalių ir, ypač į mažiausiai išsivysčiusių, ypatingus poreikius ir aplinkybes.

II DALIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

4 straipsnis. Bendri įsipareigojimai

1. Šalys, remdamosi esamais ar būsimais dvišaliais ir daugiašaliais susitarimais ar pagal aplinkybes jų deriniu, pavieniui ar kartu vykdo šioje Konvencijoje numatytus savo įsipareigojimus, ypatingą dėmesį skirdamos būtinybei koordinuoti pastangas ir parengti visais lygiais nuoseklią ilgalaikę strategiją.

2. Siekdamos šios Konvencijos tikslo, Šalys:

a) laikosi kompleksinio požiūrio į dykumėjimo ir sausrų procesų fizinius, biologinius ir socialinius bei ekonominius aspektus;

b) per atitinkamas tarptautines ir regionines institucijas skiria reikiamą dėmesį poveikį patiriančių besivystančių Šalių – šios Konvencijos Šalių padėčiai, susijusiai su tarptautine prekyba, marketingo susitarimais ir skolomis, siekdamos sudaryti palankią tarptautinę ekonominę atmosferą, padedančią siekti subalansuotos plėtros tikslų;

c) sujungia strategijas, kuriomis siekiama panaikinti skurdą, ir pastangas kovojant su dykumėjimu bei švelninant sausrų padarinius;

d) skatina bendradarbiavimą tarp poveikį patiriančių šalių – šios Konvencijos Šalių dėl aplinkos apsaugos ir žemės bei vandens išteklių išsaugojimo, nes tai susiję su dykumėjimu ir sausromis;

e) stiprina subregioninį, regioninį ir tarptautinį bendradarbiavimą;

f) bendradarbiauja su atitinkamomis tarpvyriausybinėmis organizacijomis;

g) tinkamai nustato organizacinius mechanizmus, atsižvelgdamos į būtinybę išvengti dubliavimosi; ir

h) remia esamų dvišalių ir daugiašalių finansinių mechanizmų bei susitarimų, kuriais mobilizuojami ir poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims skiriami dideli finansiniai ištekliai, naudojimą kovojant su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimu.

3. Poveikį patiriančios besivystančios šalys – šios Konvencijos Šalys turi teisę gauti paramą dėl šios Konvencijos įgyvendinimo.

5 straipsnis. Poveikį patiriančių šalių – šios Konvencijos Šalių įsipareigojimai

Be 4 straipsnyje numatytų įsipareigojimų, poveikį patiriančios šalys – šios Konvencijos Šalys taip pat įsipareigoja:

a) skirti didžiausią dėmesį kovai su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimui ir, atsižvelgiant į jų aplinkybes bei galimybes, skirti atitinkamų išteklių;

b) remiantis subalansuotos plėtros planais ir strategijomis, rengti kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo strategijas bei nustatyti jų prioritetus;

c) nagrinėti priežasčių, sudarančių dykumėjimo pagrindą, pašalinimo klausimus ir skirti ypatingą dėmesį socialiniams bei ekonominiams veiksniams, skatinantiems dykumėjimo procesų vystymąsi;

d) prisidėti užtikrinant vietos gyventojų, ypač moterų ir jaunimo, informuotumą bei jų dalyvavimą remiant nevyriausybinių organizacijų pastangas kovojant su dykumėjimu ir švelninant sausrų padarinius; ir

e) sukurti palankias sąlygas deramai stiprinant atitinkamų šiuo metu galiojančių įstatymų veikimą, o jų nesant – priimant naujus įstatymus ir formuojant ilgalaikę politiką bei veiksmų programas.

6 straipsnis. Išsivysčiusių šalių – šios Konvencijos Šalių įsipareigojimai

Be 4 straipsnyje numatytų bendrų įsipareigojimų, išsivysčiusios šalys – šios Konvencijos Šalys įsipareigoja:

a) pagal susitarimą pavieniui ar kartu aktyviai remti poveikį patiriančių besivystančių šalių – šios Konvencijos Šalių, ypač Afrikos šalių, ir mažiausiai išsivysčiusių šalių pastangas kovojant su dykumėjimu ir švelninat sausrų padarinius;

b) užtikrinti, kad būtų skirti dideli finansiniai ištekliai bei kitos paramos formos, siekiant padėti poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims, ypač Afrikos

šalims, efektyviai rengti ir įgyvendinti jų ilgalaikius kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo planus bei strategijas;

c) pagal 20 straipsnio 2 dalies b punktą prisidėti prie naujų ir papildomų finansavimo šaltinių mobilizavimo;

d) skatinti privataus sektoriaus ir kitų nevyriausybinių šaltinių finansinių lėšų mobilizavimą; ir

e) teikti paramą ir prisidėti prie to, kad poveikį patiriančios šalys – šios Konvencijos Šalys, ypač poveikį patiriančios besivystančios šalys – šios Konvencijos Šalys, galėtų naudotis atitinkamomis technologijomis, žiniomis ir gamybine patirtimi.

7 straipsnis. Didžiausio dėmesio skyrimas Afrikai

Įgyvendindamos šią Konvenciją, Šalys didžiausią dėmesį skiria poveikį patiriančioms Afrikos šalims – šios Konvencijos Šalims, atsižvelgdamos į ypatingą situaciją, susidariusią šiame regione, taip pat skirdamos pakankamą dėmesį ir kitų regionų poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims.

8 straipsnis. Ryšys su kitomis konvencijomis

1. Šalys skatina veiklos, vykdomos vadovaujantis šia Konvencija bei kitais atitinkamais tarptautiniais susitarimais, ypač Jungtinių Tautų Organizacijos Bendrąja konvencija dėl klimato kaitos ir Konvencija dėl biologinės įvairovės, koordinavimą, jei jos yra tokių susitarimų šalys, siekdamos gauti didžiausią naudą iš veiklos, vykdomos remiantis kiekvienu iš susitarimų, ir vengdamos pastangų dubliavimo. Šalys remia bendrų programų vykdymą, ypač mokslinių tyrimų, specialistų rengimo, sistemingo stebėjimo ir keitimosi informacija srityse tiek, kiek tokia veikla padeda siekti tikslų, numatytų minėtuose susitarimuose.

2. Šios Konvencijos nuostatos neturi įtakos jokios Šalies teisėms ir pareigoms, numatytoms dvišaliame, regioniniame ar tarptautiniame susitarime, kurį ta Šalis sudarė iki tol, kol jai ši Konvencija įsigaliojo.

III DALIS
VEIKSMŲ PROGRAMOS, MOKSLINIS IR TECHNINIS BENDRADARBIAVIMAS BEI PARAMOS PRIEMONĖS

1 SKYRIUS
VEIKSMŲ PROGRAMOS

9 straipsnis. Pagrindiniai principai

1. Vykdydamos savo įsipareigojimus, siekiant įgyvendinti 5 straipsnio nuostatas, poveikį patiriančios besivystančios šalys – šios Konvencijos Šalys ar bet kuri kita poveikį patirianti Šalis pagal savo priedą dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu arba kitomis sąlygomis, kuri raštu informavo nuolatinį sekretoriatą apie savo ketinimą parengti nacionalinę veiksmų programą, deramai rengia, viešai skelbia ir įgyvendina nacionalines veiksmų programas, remdamosi, kiek tai įmanoma, atitinkamais esamais ir sėkmingai vykdomais planais ir programomis bei subregioninėmis ir regioninėmis veiksmų programomis, kurios yra pagrindinė kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo strategijos dalis. Tokios programos atnaujinamos nuolatinio visuomenės dalyvavimo proceso metu remiantis patirtimi, įgyta jas įgyvendinant praktikoje, bei mokslinių tyrimų rezultatais. Nacionalinių veiksmų programų rengimas glaudžiai siejamas su kitomis pastangomis formuoti nacionalinę politiką siekiant subalansuotos plėtros.

2. Išsivysčiusioms šalims – šios Konvencijos Šalims įvairiais būdais teikiant paramą pagal 6 straipsnio nuostatas pirmenybė, kaip susitarta, teikiama poveikį patiriančių besivystančių šalių – šios Konvencijos Šalių, ypač Afrikos šalių, nacionalinių, subregioninių ir regioninių veiksmų programoms remti arba tiesiogiai, arba per atitinkamas daugiašales organizacijas, arba abiem būdais.

3. Šalys skatina galinčias bendradarbiauti Jungtinių Tautų Organizacijos sistemos institucijas, fondus ir programas bei kitas atitinkamas tarptautines organizacijas, mokslo ir mokymo įstaigas, mokslininkus bei nevyriausybines organizacijas pagal savo mandatą ir galimybes teikti paramą rengiant ir įgyvendinant veiksmų programas bei vykdant tolesnes su jomis susijusias priemones.

10 straipsnis. Nacionalinės veiksmų programos

1. Nacionalinių veiksmų programų tikslas – nustatyti dykumėjimą skatinančius veiksnius ir praktines priemones, reikalingas kovai su dykumėjimu ir sausrų padariniams švelninti.

2. Nacionalinėse veiksmų programose aptariamas atitinkamas vyriausybės, vietos bendruomenių ir žemės naudotojų vaidmuo ir nustatomi turimi bei reikiami ištekliai. Jos, be kita ko:

a) apima ilgalaikes kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo strategijas, akcentuoja praktines priemones ir siejasi su nacionaline subalansuotos plėtros politika;

b) gali kisti atsižvelgiant į sąlygas, kurios keičiasi, ir yra pakankamai lanksčios vietiniu lygiu priimant sprendimus įvairiomis socialinėmis ir ekonominėmis, biologinėmis bei geofizinėmis sąlygomis;

c) ypatingą dėmesį skiria prevencinėms priemonėms įgyvendinti dar nedegradavusiose ar nelabai degradavusiose žemėse;

d) numato nacionalinės klimato, meteorologinių ir hidrologinių tyrimų bazės stiprinimą bei galimybių sukurti išankstinio perspėjimo apie sausras išplėtimą; ir

e) skatina tokios politikos įgyvendinimą ir tokių organizacinių mechanizmų stiprinimą, kurie partnerystės dvasioje plėtoja donorų, vyriausybės visų lygių institucijų, vietos gyventojų ir bendruomenių grupių, bendradarbiavimą ir koordinavimą, bei imasi priemonių, palengvinančių vietos gyventojams naudotis atitinkama informacija ir technologijomis;

f) numato efektyvų nevyriausybinių organizacijų ir vietos gyventojų, vyrų ir moterų, ypač išteklių naudotojų, įskaitant žemdirbius ir gyvulių augintojus bei jiems atstovaujančias organizacijas, dalyvavimą vietiniu, nacionaliniu ir regioniniu lygiu formuojant politiką, priimant sprendimus, įgyvendinant bei papildant nacionalines veiksmų programas; ir

g) reikalauja reguliariai atlikti apžvalgą ir rengti pranešimus apie šio darbo eigą.

3. Nacionalinės veiksmų programos gali, be kita ko, apimti kai kurias arba visas šias priemones, skirtas sausrų padariniams švelninti:

a) atsižvelgiant į aplinkybes, išankstinio perspėjimo sistemų kūrimą ir (ar) stiprinimą, įskaitant vietines ir nacionalines priemones bei bendras sistemas subregioniniu ir regioniniu lygiu, pagalbos teikimo dėl ekologinių sumetimų perkeltiems asmenims;

b) pasirengimo sausroms ir jų padarinių likvidavimo potencialo stiprinimą, įskaitant vietinio, nacionalinio, subregioninio ir regioninio lygio kovos su sausromis planus ekstremalių situacijų sąlygomis, kuriuose atsižvelgiama tiek į sezonines, tiek į metines klimato prognozes;

c) atsižvelgiant į aplinkybes, maisto produktų saugos sistemų kūrimą ir (ar) tobulinimą, įskaitant laikymo ir realizavimo priemones, ypač žemdirbystės rajonuose;

d) alternatyvių pragyvenimo šaltinių, galinčių užtikrinti pajamų gavimą neatspariuose sausroms rajonuose, projektų sudarymą; ir

e) subalansuotų drėkinimo programų rengimą tiek žemdirbystės, tiek gyvulininkystės reikmėms.

4. Atsižvelgiant į konkrečias kiekvienos nukentėjusios šalies – šios Konvencijos Šalies sąlygas ir reikmes, nacionalinėse veiksmų programose, be kita ko, tinkamai numatomos priemonės kai kuriose žemiau išvardytose prioritetinėse srityse arba visose šiose srityse, atsižvelgiant į tai, kiek jos susijusios su kova dėl dykumėjimo ar sausrų padarinių švelninimu šių reiškinių poveikį patiriančiuose rajonuose ir atitinka jų gyventojų interesus: alternatyvių pragyvenimo šaltinių skatinimas ir nacionalinės ekonominės situacijos gerinimas, siekiant remti programas, kurių tikslas – skurdo panaikinimas ir maisto produktų saugos užtikrinimas; demografinės plėtros dinamika; subalansuotas gamtinių išteklių valdymas; subalansuoti žemės ūkio tvarkymo metodai; įvairių energijos šaltinių plėtojimas ir efektyvus naudojimas; institucinė ir teisinė sistema; vertinimo ir

monitoringo galimybių, įskaitant hidrologijos ir meteorologijos tarnybas, stiprinimas; ir potencialo didinimas, švietimas bei visuomenės informavimas.

11 straipsnis. Subregioninės ir regioninės veiksmų programos

Poveikį patiriančios šalys – šios Konvencijos Šalys konsultuojasi ir bendradarbiauja rengiant prireikus pagal atitinkamus priedus dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu subregionines ir (ar) regionines veiksmų programas, kurių tikslas – suderinti, papildyti nacionalines programas bei padidinti jų efektyvumą. Subregioninėms ir regioninėms veiksmų programoms *mutatis mutandis* taikomos 10 straipsnio nuostatos. Toks bendradarbiavimas gali apimti suderintas bendras subalansuoto tarpvalstybinių gamtos išteklių valdymo programas, mokslinį ir techninį bendradarbiavimą bei atitinkamų institucijų stiprinimą.

12 straipsnis. Tarptautinis bendradarbiavimas

Poveikį patiriančios šalys – šios Konvencijos Šalys kartu su kitomis Šalimis ir tarptautine bendrija turi bendradarbiauti dėl to, kad, įgyvendinant šios Konvencijos nuostatas bei Priedus, dėl jų įgyvendinimo regioniniu lygiu būtų užtikrinta palanki tarptautinė padėtis. Toks bendradarbiavimas turi apimti ir tokias sritis, kaip antai: technologijų perdavimas, taip pat moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra, informacijos rinkimas ir skleidimas bei finansiniai ištekliai.

13 straipsnis. Parama veiksmų programoms rengti ir joms įgyvendinti

1. Priemonės veiksmų programoms remti pagal 9 straipsnį, be kita ko, apima:

a) finansinį bendradarbiavimą siekiant užtikrinti veiksmų programų prognozavimą, numatantį būtiną ilgalaikį planavimą;

b) bendradarbiavimo mechanizmų, leidžiančių teikti efektyvesnę paramą vietiniu lygiu, tarp jų per nevyriausybines organizacijas, rengimą ir taikymą, siekiant prisidėti tam tikrais atvejais prie programose numatytų, sėkmingai išmėgintų, eksperimentinių veiklos rūšių patirties skleidimo;

c) lankstumo didinimą rengiant, finansuojant ir įgyvendinant projektus, remiantis eksperimentiniu tipiniu metodu, į numatytą veiklą įtraukiant gyventojus vietos bendruomenių lygiu; ir

d) būtinas administracines ir biudžetines procedūras, leidžiančias padidinti bendradarbiavimo ir paramos programų efektyvumą.

2. Teikiant tokią paramą poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims, pirmenybė teikiama Afrikos šalims – šios Konvencijos Šalims bei mažiausiai išsivysčiusioms šalims – šios Konvencijos Šalims.

14 straipsnis. Veiksmų programų rengimo ir jų įgyvendinimo koordinavimas

1. Susitariančiosios Šalys tiesiogiai arba per atitinkamas tarpvyriausybines organizacijas glaudžiai bendradarbiauja rengdamos ir įgyvendindamos veiksmų programas.

2. Šalys kuria, ypač nacionaliniu ir vietos lygiu, veiksmingus mechanizmus, skirtus užtikrinti kuo geresnį koordinavimą tarp išsivysčiusių šalių – šios Konvencijos Šalių, besivystančių šalių – šios Konvencijos Šalių ir atitinkamų tarpvyriausybinių bei nevyriausybinių organizacijų, siekdamos išvengti dubliavimosi, suderinti veiksmus bei požiūrius ir užtikrinti didžiausią paramos efektą. Poveikį patiriančiose besivystančiose šalyse – šios Konvencijos Šalyse didžiausias dėmesys bus skiriamas veiklai, susijusiai su tarptautiniu bendradarbiavimu, koordinuoti, siekiant maksimaliai efektyvaus išteklių naudojimo, užtikrinant efektyvią pagalbą ir geresnį nacionalinių veiksmų programų bei prioritetų įgyvendinimą.

15 straipsnis. Priedai dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu

Elementai, kurie skirti įtraukti į veiksmų programas, atrenkami ir koreguojami atsižvelgiant į socialinius bei ekonominius, geografinius ir klimato veiksnius, taikytinus poveikį patiriančioms šalims – šios Konvencijos Šalims ar regionams, bei atsižvelgiant į jų išsivystymo lygį. Veiksmų

programų rengimo direktyviniai principai ir konkreti kryptis bei turinys dėl atskirų subregionų ir regionų išdėstomi Prieduose dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu.

2 SKYRIUS
MOKSLINIS IR TECHNINIS BENDRADARBIAVIMAS

16 straipsnis. Informacijos rinkimas ir analizė bei keitimasis informacija

Atsižvelgdamos į savo atitinkamas galimybes, Šalys susitaria kompleksiškai vykdyti ir koordinuoti reikiamų trumpalaikių ir ilgalaikių duomenų bei informacijos rinkimą ir analizę bei keitimąsi jais, siekiant užtikrinti sistemingą žemių degradacijos stebėjimą nukentėjusiose teritorijose, ir geriau suvokti bei išanalizuoti sausrų ir dykumėjimo procesus bei jų padarinius. Tai užtikrintų, be kita ko, išankstinį perspėjimą apie nepalankių klimato pokyčių periodus ir leistų iš anksto planuoti tiems laikotarpiams priemones, kurias galėtų praktiškai taikyti visų lygių vartotojai, pirmiausia vietos gyventojai. Siekiant šių tikslų, jos deramai:

a) remia ir stiprina pasaulinio įstaigų ir tarnybų, skirtų informacijai rinkti, keistis ja bei ją analizuoti, taip pat sistemingai stebėti visais lygiais, tinklo funkcionavimą. Šios įstaigos ir tarnybos, be kita ko:

i) siekia naudoti lyginamuosius standartus ir sistemas;

ii) apima atitinkamus duomenis ir stotis, įskaitant tolimuosiuose rajonuose;

iii) naudoja ir platina šiuolaikinę duomenų apie žemių degradaciją rinkimo, perdavimo ir vertinimo technologiją; ir

iv) palaiko glaudesnius ryšius tarp nacionalinių, subregioninių ir regioninių duomenų bei informacijos apdorojimo centrų ir pasaulinių informacijos šaltinių;

b) užtikrina, kad informacijos rinkimas ir analizė bei keitimasis ja atitiktų vietos bendruomenių ir sprendimus priimančių institucijų poreikius, siekiant išspręsti konkrečias problemas, ir kad šioje veikloje dalyvautų vietos bendruomenės;

c) remia ir toliau plėtoja dvišales ir daugiašales programas bei projektus, kurių tikslas – apibūdinti, atlikti, įvertinti ir finansuoti duomenų ir informacijos rinkimą, analizę bei keitimąsi jais, įskaitant, be kita ko, fizinių, biologinių ir socialinių bei ekonominių rodiklių kompleksus;

d) visiškai panaudoja specialias kompetentingų tarpvyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų žinias, ypač skleidžiant atitinkamą informaciją ir patirtį tarp vartotojų grupių įvairiuose regionuose;

e) skiria reikiamą dėmesį socialinių bei ekonominių duomenų rinkimui ir analizei, keitimuisi tokiais duomenimis ir jų susiejimui su fiziniais ir biologiniais duomenimis;

f) keičiasi informacija ir užtikrina visišką, atvirą ir operatyvų naudojimąsi informacija iš visų prieinamų šaltinių, susijusių su kova su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimu; ir

g) atsižvelgdamos į savo atitinkamus nacionalinius įstatymus ir (ar) politiką, keičiasi informacija apie žinias, kurias turi vietos gyventojai, ir apie perduodamas iš kartos į kartą žinias, užtikrindamos deramą jų apsaugą bei imdamosi priemonių, kad vietos gyventojai galėtų tinkamai teisėtu pagrindu ir abipusiai priimtinomis sąlygomis pasinaudoti šių žinių teikiama nauda.

17 straipsnis. Tyrimai ir technologijų plėtra

1. Atsižvelgdamos į savo atitinkamas galimybes, Šalys įsipareigoja skatinti mokslinį ir techninį bendradarbiavimą kovojant su dykumėjimu ir švelninant sausrų padarinius per atitinkamas nacionalines, subregionines, regionines ir tarptautines institucijas. Siekdamos šių tikslų, jos remia tiriamąją veiklą, kuria:

a) įtvirtinamos žinios apie procesus, lemiančius dykumėjimą ir sausras, ir priežastinių tiek gamtinio, tiek antropogeninio pobūdžio veiksnių poveikį, siekiant kovoti su dykumėjimu ir švelninti sausrų padarinius bei didinti produktyvumą, taip pat taip pat siekiant didesnio produktyvumo ir subalansuoto gamtos išteklių naudojimo ir valdymo;

b) užsibrėžiami aiškūs tikslai ir jų siekiama, atsižvelgiama į konkrečias vietos gyventojų reikmes, surandami ir praktiškai įgyvendinami sprendimai, leidžiantys pakelti nukentėjusių rajonų gyventojų gyvenimo lygį;

c) apsaugomos, apibendrinamos, įtvirtinamos ir patvirtinamos tradicinės ir vietos žinios, gamybinė patirtis ir praktika užtikrinant, kad pagal atitinkamus nacionalinius įstatymus ir (ar) politiką tokių žinių turėtojai teisėtu pagrindu ir abipusiai priimtinomis sąlygomis turėtų tiesioginės naudos iš bet kokio komercinio tokių žinių panaudojimo ar iš bet kokio jų dėka įmanomo technikos laimėjimo;

d) plėtojama ir stiprinama poveikį patiriančių besivystančių šalių – šios Konvencijos Šalių, ypač Afrikoje, nacionalinė, subregioninė, regioninė tyrimų bazė, įskaitant praktinių įgūdžių ugdymą ir atitinkamų galimybių išplėtimą, ypač šalyse, kuriose labai silpna mokslinių tyrimų bazė, skiriant ypatingą dėmesį įvairių sričių bei socialiniams ir ekonominiams tyrimams, pasitelkiant vietos gyventojus;

e) atsižvelgiama, kur to reikia, į skurdo, ekologinių veiksnių sukeltos migracijos ir dykumėjimo tarpusavio sąveiką;

f) skatinamas bendrų tyrimo programų vykdymas tarp nacionalinių, subregioninių, regioninių ir tarptautinių tyrimų organizacijų tiek valstybės, tiek privačiame sektoriuje, siekiant tobulesnių, priimtinų dėl kainos ir prieinamų technologijų plėtros, norint užtikrinti subalansuotą pažangą, pagrįstą efektyviu vietos gyventojų ir bendruomenių dalyvavimu; ir

g) didinami vandens ištekliai poveikį patiriančiose teritorijose, taikant, be kita ko, debesims cheminio poveikio priemones.

2. Prioritetinės tyrimų kryptys, atspindinčios vietos sąlygų specifiką, konkretiems regionams ir subregionams turi būti įtrauktos į veiksmų programas. Šios Konvencijos Šalių Konferencija, remdamasi Mokslo ir technologijų komiteto rekomendacija, periodiškai atlieka prioritetinių tyrimų krypčių apžvalgą.

18 straipsnis. Technologijų perdavimas, įsigijimas, pritaikymas ir plėtojimas

1. Abipusiu sutarimu bei remdamosi savo atitinkamais nacionaliniais įstatymais ir (ar) politika, Šalys įsipareigoja skatinti, taip pat finansuoti ekologiškai švarių, ekonominiu požiūriu patikimų bei socialiniu požiūriu priimtinų technologijų, tinkamų kovai su dykumėjimu ir (ar) sausrų padariniams švelninti, perdavimą, įsigijimą, pritaikymą ir plėtojimą ir (ar) palengvinti jų finansavimą, siekiant prisidėti prie subalansuotos plėtros poveikį patiriančiose teritorijose. Atsižvelgiant į aplinkybes, bendradarbiaujama dvišaliu arba daugiašaliu pagrindu, visiškai panaudojant specialias vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų žinias. Šalys, be kita ko:

a) visiškai panaudoja atitinkamas esamas nacionalines, subregionines, regionines ir tarptautines informacines sistemas bei koordinavimo ir informavimo mechanizmus informacijai apie turimas technologijas ir šaltinius, susijusius su jų naudojimo pavojumi aplinkai ir apie pagrindines jų įsigijimo sąlygas, skleisti;

b) palankiomis sąlygomis, pavyzdžiui, taikant nuolaidas ar privilegijas, abipusiu sutarimu, atsižvelgiant į būtinybę apsaugoti intelektinės nuosavybės teises, palengvina galimybę, ypač poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims, naudotis technologijomis, labiausiai tinkamomis praktiniam naudojimui, siekiant patenkinti specifines vietos gyventojų reikmes, didžiausią dėmesį skirdamos socialiniam, kultūriniam, ekonominiam ir ekologiniam tokios technologijos poveikiui;

c) teikdamos finansinę paramą arba kitomis atitinkamomis priemonėmis palengvina poveikį patiriančių šalių – šios Konvencijos Šalių bendradarbiavimą technologijų srityje;

d) plėtoja techninį bendradarbiavimą su poveikį patiriančiomis besivystančiomis šalimis – šios Konvencijos Šalimis, įskaitant, kai tai tikslinga, bendras įmones, ypač sektoriuose, kurie skatina alternatyvių pragyvenimo šaltinių formavimą; ir

e) imasi reikiamų priemonių kuriant vidaus rinkos sąlygas bei finansinio ar kitokio pobūdžio stimulus, kurie skatintų tinkamų technologijų ir žinių plėtojimą, perdavimą, įgijimą ir pritaikymą, įskaitant priemones, užtikrinančias adekvačią ir efektyvią intelektinės nuosavybės teisių apsaugą.

2. Šios Konvencijos Šalys pagal savo atitinkamas galimybes ir atsižvelgdamos į savo atitinkamus nacionalinius įstatymus ir (ar) politiką gina, skatina ir naudoja, be kita ko, atitinkamas tradicines ir vietos technologijas, žinias, gamybinę patirtį ir praktiką ir to siekdamos įsipareigoja:

a) dalyvaujant vietos gyventojams, sudarinėti tokių technologijų, žinių, gamybinės patirties ir praktikos bei jų panaudojimo galimybių registrus ir deramai skleisti šią informaciją bendradarbiaujant su atitinkamomis tarpvyriausybinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis;

b) užtikrinti, kad tokios technologijos, žinios, gamybinė patirtis ir praktika būtų tinkamai apsaugotos ir kad vietos gyventojai gautų teisėtai ir abipusiai priimtinomis sąlygomis naudą už kokių nors komercinių žinių panaudojimą ar už bet kokią jų pagrindu technikos plėtrą;

c) skatinti ir aktyviai remti tokių technologijų, žinių, gamybinės patirties ir praktikos ar jų pagrindu rengiamų naujų technologijų tobulinimą ir platinimą; ir

d) tinkamai skatinti tokių technologijų, žinių, gamybinės patirties ir praktikos pritaikymą plačiam naudojimui ir atitinkamai užtikrinti jų integraciją su šiuolaikinėmis technologijomis.

3 SKYRIUS
PARAMOS PRIEMONĖS

19 straipsnis. Potencialo kūrimas, švietimas ir visuomenės informavimas

1. Šios Konvencijos Šalys pripažįsta potencialo kūrimo, t. y. institucijų įkūrimo, specialistų rengimo ir atitinkamų vietinių galimybių plėtros svarbą, kovojant su dykumėjimu ir švelninant sausrų padarinius. Jos deramai prisideda prie potencialo kūrimo šiomis priemonėmis:

a) užtikrindamos visišką vietos gyventojų, ypač moterų ir jaunimo, dalyvavimą bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis ir vietos organizacijomis visais lygiais, o ypač vietiniu lygiu;

b) nacionaliniu lygiu stiprindamos mokslo ir tyrimų potencialą dykumėjimo ir sausrų srityje;

c) steigdamos ir (ar) stiprindamos, atsižvelgiant į aplinkybes, pagalbines ir žinių bei patirties skleidimo tarnybas, skirtas efektyvesniam atitinkamų technologinių metodų ir būdų platinimui bei šios srities darbuotojų ir žemės ūkio organizacijų narių rengimui klausimais, susijusiais su gamtos išteklių apsaugos ir racionalaus naudojimo metodais, dalyvaujant gyventojams;

d) labiau plėtodamos veiklą, susijusią su vietos gyventojų žinių, gamybinės patirties ir praktikos naudojimu ir skleidimu, remiantis techninės pagalbos programomis;

e) prireikus taikydamos atitinkamą ekologiniu požiūriu priimtiną technologiją ir tradicinius žemės ūkio bei gyvulininkystės tvarkymo metodus prie šiuolaikinių socialinių bei ekonominių sąlygų;

f) organizuodamos tinkamą specialistų rengimą ir teikdamos atitinkamą alternatyvių energijos šaltinių, o ypač atnaujinamų energijos šaltinių, naudojimo technologiją, tuo siekiant sumažinti priklausomybę nuo medienos naudojimo kurui;

g) abipusiu sutarimu bendradarbiaudamos, tuo siekiant sustiprinti poveikį patiriančių besivystančių šalių – šios Konvencijos Šalių gebėjimą rengti ir įgyvendinti pagal 16 straipsnį informacijos rinkimo, analizės ir keitimosi ja programas;

h) novatoriškais metodais plėtodamos alternatyvius pragyvenimo lėšų šaltinius, įskaitant pasirengimą naujiems įgūdžiams įgyti;

i) rengdamos reikalingą vadovaujantį ir valdantį personalą bei darbuotojus, atsakingus už duomenų rinkimą ir analizę, už informacijos, susijusios su išankstiniu perspėjimu dėl sausros sąlygų, skleidimą ir naudojimą bei už maisto produktų gamybą;

j) skatindamos efektyvesnį esamų nacionalinių institucijų ir veikiančios teisinės sistemos funkcionavimą ir, kai to reikia, naujų nacionalinių institucijų įsteigimą ar naujos teisinės sistemos sukūrimą, kartu stiprinant strateginį planavimą bei valdymą; ir

k) panaudodamos keitimosi pažintinėmis kelionėmis programas, kurių tikslas – ilgalaikio, tarpusavyje sąveikaujančio mokslo ir studijų proceso pagalba suaktyvinti poveikį patiriančių šalių potencialo kūrimą.

2. Poveikį patiriančios besivystančios šalys – šios Konvencijos Šalys, bendradarbiaudamos su kitomis šios Konvencijos Šalimis ir kompetentingomis tarpvyriausybinėmis bei nevyriausybinėmis organizacijomis, deramai vykdo esamų vietinių ir nacionalinių potencialo ir priemonių bei jų stiprinimo galimybių tarpdisciplininę apžvalgą.

3. Šalys dalyvės bendradarbiauja tarpusavyje ar per kompetentingas tarpvyriausybines organizacijas, taip pat bendradarbiauja su nevyriausybinėmis organizacijomis, vykdant bei remiant visuomenės informavimo ir švietimo tiek poveikį patiriančiose, tiek ir prireikus nenukentėjusiose šalyse – šios Konvencijos Šalyse programas, kuriomis siekiama užtikrinti geresnį dykumėjimo ir sausrų priežasčių bei jų padarinių supratimą bei šios Konvencijos tikslų įgyvendinimo svarbos suvokimą. To siekdamos, jos:

a) organizuoja informavimo kampanijas, skirtas plačiajai visuomenei;

b) nuolat prisideda prie to, kad visuomenė galėtų naudotis reikiama informacija bei plačiai dalyvautų mokomojoje ir švietėjiškoje veikloje;

c) skatina asociacijų, kurios prisideda prie informacijos skleidimo visuomenėje, kūrimąsi;

d) rengia švietėjišką bei informacinę medžiagą pagal galimybę vietos kalbomis ir keičiasi ja; keičiasi ir skiria ekspertus, kurie poveikį patiriančiose besivystančiose šalyse – šios Konvencijos Šalyse moko specialistus atitinkamų mokymo ir informacijos skleidimo programų vykdymo ir visiškai panaudoja kompetentingose tarptautinėse institucijose esančią atitinkamą mokomąją medžiagą;

e) įvertina švietimo reikmes poveikį patiriančiose teritorijose ir rengia mokykloms atitinkamus mokymo planus bei prireikus plečia mokymo programas ir suaugusiųjų rašto mokymo programas bei suteikia galimybes visiems, o ypač mergaitėms ir moterims, dalyvauti nustatant poveikį patiriančių rajonų gamtos išteklių pobūdį, juos saugant ir tvariai naudojant bei valdant; ir

f) rengia tarpdisciplinines visuomenės dalyvavimo programas, kuriomis informacija apie dykumėjimą ir sausras įtraukiama į švietimo sistemas ir į neformalaus mokymo programas, suaugusiųjų mokymo programas bei į neakivaizdinio ir praktinio mokymo programas.

4. Šios Konvencijos Šalių Konferencija įkuria ir (ar) stiprina mokymo bei specialistų rengimo regioninių centrų tinklus, skirtus kovai su dykumėjimu ir sausrų padariniams švelninti. Šių tinklų darbą koordinuoja institucija, tuo tikslu įkurta ar tam tinkamai įgaliota, siekiant parengti reikiamus mokslo, technikos ir valdymo sričių specialistus bei prireikus stiprinti institucijas, atsakingas už mokymą ir specialistų rengimą poveikį patiriančiose šalyse – šios Konvencijos Šalyse, suderinti programas ir organizuoti keitimąsi patirtimi. Tokie centrai glaudžiai bendradarbiauja su atitinkamomis tarpvyriausybinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, kad būtų išvengta pastangų dubliavimosi.

20 straipsnis. Finansiniai ištekliai

1. Turint omenyje didžiulę finansavimo svarbą, siekiant šios Konvencijos tikslų, Šalys pagal savo galimybes visomis išgalėmis siekia užtikrinti, kad kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo programoms būtų skiriami adekvatūs finansiniai ištekliai.

2. Į tai atsižvelgdamos, išsivysčiusios šalys – šios Konvencijos Šalys, suteikdamos prioritetą poveikį patiriančioms Afrikos šalims – šios Konvencijos Šalims, tačiau skirdamos pakankamą dėmesį ir kitų regionų poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims, pagal 7 straipsnį įsipareigoja:

a) mobilizuoti didelius finansinius išteklius, įskaitant subsidijas ir lengvatines paskolas, siekiant paremti kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo programų įgyvendinimą;

b) skatinti adekvačių, laiku paskirtų bei prognozuojamų finansinių išteklių mobilizavimą, įskaitant naujas ir papildomas finansines lėšas, gaunamas iš Pasaulinio aplinkos fondo, siekiant padengti papildomas tokios veiklos, kuri susijusi su dykumėjimu ir kuri pagal atitinkamas Pasaulinio aplinkos fondo įsteigimo dokumento nuostatas atitinka keturias pagrindines jo remiamas sritis, lėšas;

c) pasitelkiant tarptautinį bendradarbiavimą, palengvinti technologijų, žinių bei gamybinės patirties perdavimą; ir

d) bendradarbiaujant su poveikį patiriančiomis besivystančiomis šalimis – šios Konvencijos Šalimis, ieškoti naujų išteklių mobilizavimo ir metodų bei stimulų skyrimo, įskaitant tuos, kuriuos teikia fondai, nevyriausybinės organizacijos ir kitos privataus sektoriaus organizacijos, atkreipiant ypatingą dėmesį į išlaidų padengimo iš skolų apskaitą bei kitas naujas priemones, kurios, mažindamos poveikį patiriančių besivystančių šalių – šios Konvencijos Šalių, ypač Afrikos šalių, užsienio skolų naštą, didina finansavimą.

3. Poveikį patiriančios besivystančios šalys – šios Konvencijos Šalys pagal savo galimybes įsipareigoja mobilizuoti adekvačius finansinius išteklius savo nacionalinėms veiksmų programoms įgyvendinti.

4. Mobilizuodamos finansinius išteklius, Šalys siekia visiškai panaudoti visus nacionalinius, dvišalius ir daugiašalius finansavimo šaltinius bei mechanizmus ir nuolat gerinti jų kokybę, panaudodamos konsorciumus, bendras programas ir lygiagretų finansavimą, taip pat stengiasi pritraukti privataus sektoriaus, įskaitant nevyriausybines organizacijas, finansavimo šaltinius ir sistemas. To siekdamos Šalys visiškai panaudoja pagal 14 straipsnį sudaromus operatyvinius mechanizmus.

5. Siekdamos mobilizuoti finansinius išteklius, reikalingus poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims kovojant su dykumėjimu ir švelninant sausrų padarinius, Šalys:

a) racionalizuoja ir stiprina išteklių, jau paskirtų kovai su dykumėjimu ir sausrų padariniams švelninti, valdymą, efektyviau ir veiksmingiau juos naudojant, įvertinant laimėjimus ir trūkumus, šalinant kliūtis, trukdančias efektyviai juos naudoti, ir prireikus perorientuojant programas, atsižvelgiant į pagal šią Konvenciją priimtą integruotą ilgalaikį požiūrį;

b) per daugiašalių finansų įstaigų vadovaujančias institucijas, tarp jų tarptautines ir regionines finansų įstaigas, institucijas ir fondus, įskaitant regioninius plėtros bankus ir fondus, teikia didžiausią reikšmę ir skiria reikiamą dėmesį poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims, ypač Afrikos šalims, remti, vykdant veiklą, skatinančią šios Konvencijos, ypač veiksmų programų, vykdomų pagal įgyvendinimo regioniniu lygiu priedus, įgyvendinimą; ir

c) ieško būdų, kaip stiprinti regionų ir subregionų bendradarbiavimą, skirtą remti pastangas, kurių imamasi nacionaliniu lygiu.

6. Kitos šios Konvencijos Šalys yra skatinamos savanoriškai teikti poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims žinias, gamybinę patirtį bei technologijas, susijusias su dykumėjimu, ir (ar) finansinius išteklius.

7. Išsivysčiusios šalys – šios Konvencijos Šalys, vykdydamos šioje Konvencijoje numatytus įsipareigojimus, ypač susijusius su finansiniais ištekliais ir technologijų perdavimu, itin padės poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims, ypač Afrikos šalims, visiškai įgyvendinti šioje Konvencijoje numatytus jų įsipareigojimus. Išsivysčiusios šalys – šios Konvencijos Šalys, vykdydamos šioje Konvencijoje numatytus įsipareigojimus, turi ypač atsižvelgti į tai, kad ekonominė plėtra ir socialinis vystymasis bei skurdo panaikinimas poveikį patiriančių besivystančių šalių – šios Konvencijos Šalių, ypač Afrikos šalių, yra svarbiausi prioritetai.

21 straipsnis. Finansiniai mechanizmai

1. Šios Konvencijos Šalių Konferencija siekia užtikrinti finansinius mechanizmus ir kad tie mechanizmai maksimaliai užtikrintų finansinius išteklius poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims, ypač Afrikos šalims, siekiant šios Konvencijos įgyvendinimo. To siekdama šios Konvencijos Šalių Konferencija svarsto, be kita ko, tokių metodų ir politikos taikymą, kurie:

a) padeda užtikrinti nacionaliniu, subregioniniu, regioniniu ir pasauliniu lygiu reikiamus finansinius išteklius veiklai, skirtai įgyvendinti atitinkamas šios Konvencijos nuostatas;

b) skatina metodus, mechanizmus ir susitarimus, kuriuose numatomas daugelio finansavimo šaltinių panaudojimas, bei skatina jų įvertinimą pagal 20 straipsnį;

c) nuolat teikia suinteresuotoms šalims bei atitinkamoms tarpvyriausybinėms ir nevyriausybinėms organizacijoms informaciją apie turimus finansavimo lėšų šaltinius ir apie finansavimo sąlygas siekiant skatinti koordinavimą tarp jų;

d) teikia pagalbą tinkamai steigiant mechanizmus, tokius kaip nacionaliniai kovos su dykumėjimu fondai, įskaitant mechanizmus, kuriuose dalyvauja nevyriausybinės organizacijos, skirtus operatyviai ir efektyviai nukreipti finansinius išteklius į konkrečias vietoves poveikį patiriančiose besivystančiose šalyse; ir

e) stiprina esamus subregioninio ir regioninio lygio fondus ir finansinius mechanizmus, ypač Afrikos šalyse, siekiant efektyviau remti šios Konvencijos įgyvendinimą.

2. Šios Konvencijos Šalių Konferencija per įvairius Jungtinių Tautų Organizacijos sistemos mechanizmus ir daugiašales finansų įstaigas nacionaliniu, subregioniniu ir regioniniu lygiu taip pat skatina paramos, leidžiančios besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims įvykdyti šioje Konvencijoje joms numatytus įsipareigojimus, teikimą.

3. Poveikį patiriančios besivystančios šalys – šios Konvencijos Šalys naudoja, o prireikus steigia ir (ar) stiprina nacionalinius koordinavimo mechanizmus, integruotus į nacionalines plėtros programas, tuo užtikrindamos efektyvų visų turimų finansinių išteklių naudojimą. Jos taip pat pasitelkia nevyriausybines organizacijas, vietos grupes ir privatų sektorių lėšoms rinkti, rengiant ir įgyvendinant programas bei užtikrinant galimybę vietos grupėms naudotis finansinėmis lėšomis. Šiuos veiksmus gali paspartinti ir teikiantieji paramą gerindami koordinavimą ir užtikrindami lankstesnį programų rengimą.

4. Siekiant didinti esamų finansinių mechanizmų efektyvumą ir našumą, šiuo dokumentu įsteigiamas Bendrasis mechanizmas, kuris skatina priemones, skirtas dideliems finansiniams ištekliams telkti ir perduoti, įskaitant technologijų perdavimą neatlygintinai ir (ar) lengvatinėmis sąlygomis poveikį patiriančioms besivystančioms šalims – šios Konvencijos Šalims. Šiam Bendrajam mechanizmui vadovauja ir jį valdo šios Konvencijos Šalių Konferencija ir kuriai jis atsiskaito.

5. Šios Konvencijos Šalių Konferencija savo pirmojoje eilinėje sesijoje nustato organizaciją, kuriai bus priskiriamas Bendrasis mechanizmas. Šios Konvencijos Šalių Konferencija ir organizacija, kurią ji nustatys, suderina šio Bendrojo mechanizmo funkcionavimo sąlygas siekiant užtikrinti, be kita ko, kad toks Mechanizmas:

a) identifikuotų atitinkamas dvišalio ir daugiašalio bendradarbiavimo programas, skirtas šiai Konvencijai įgyvendinti, ir tvarkytų jų apskaitą;

b) pagal pareikalavimą konsultuotų šios Konvencijos Šalis dėl naujų finansavimo metodų ir finansinės paramos šaltinių bei dėl bendradarbiavimo nacionaliniu lygiu koordinavimo tobulinimo;

c) suinteresuotoms šios Konvencijos Šalims bei atitinkamoms tarpvyriausybinėms ir nevyriausybinėms organizacijoms teiktų informaciją apie turimus finansinių lėšų šaltinius ir būdus siekiant koordinavimo tarp jų; ir

d) šios Konvencijos Šalių Konferencijoje darytų pranešimus apie savo veiklą pradedant nuo jos antrosios eilinės sesijos.

6. Šios Konvencijos Šalių Konferencija savo pirmojoje sesijoje imasi reikiamų priemonių dėl savo nustatytos organizacijos, kuriai priskirtas Bendrasis mechanizmas, siekdama užtikrinti tokio mechanizmo administracinį funkcionavimą, remdamasi, kai tai įmanoma, esamomis biudžeto lėšomis ir turimais žmonių ištekliais.

7. Šios Konvencijos Šalių Konferencija savo trečiojoje eilinėje sesijoje svarstys pagal 4 dalį jai atsiskaitančio Bendrojo mechanizmo politiką, veikimo sąlygas ir veiklą, atsižvelgiant į 7 straipsnio nuostatas. Remdamasi šia peržiūra, ji tai apsvarstys ir imsis reikiamų priemonių.

IV DALIS
INSTITUCIJOS

22 straipsnis. Šios Konvencijos Šalių Konferencija

1. Šiuo dokumentu įsteigiama šios Konvencijos Šalių Konferencija.

2. Šios Konvencijos Šalių Konferencija yra aukščiausia šios Konvencijos institucija. Pagal savo įgaliojimus ji priima sprendimus, reikalingus efektyviam šios Konvencijos įgyvendinimui remti. Ji, be kita ko:

a) atsižvelgdama į nacionaliniu, subregioniniu, regioniniu bei tarptautiniu lygiu sukauptą patirtį ir remdamasi mokslo bei technologijų žinių plėtra, reguliariai atlieka šios Konvencijos įgyvendinimo ir jos susitarimų funkcionavimo apžvalgą;

b) skatina ir palengvina keitimąsi informacija apie priemones, kurių imasi šios Konvencijos Šalys, bei nustato informacijos pateikimo pagal 26 straipsnį formą ir periodiškumą, svarsto pranešimus ir teikia pagal šiuos pranešimus rekomendacijas;

c) įsteigia pagalbines institucijas, reikalingas šiai Konvencijai įgyvendinti;

d) svarsto pranešimus, kuriuos pateikia jos pagalbinės institucijos, bei vadovauja jų veiklai;

e) derina ir sutarimo pagrindu priima savo bei bet kurių pagalbinių institucijų procedūros ir finansavimo taisykles;

f) pagal 30 ir 31 straipsnius priima Konvencijos pakeitimus;

g) tvirtina savo ir savo pagalbinių institucijų veiklos programą ir biudžetą bei numato būtinas organizacines priemones joms finansuoti;

h) kiek tai būtina, kreipiasi dėl paramos į nacionalines, tarptautines, tarpvyriausybines ir nevyriausybines kompetentingas institucijas ir įstaigas bei naudojasi jų teikiamomis paslaugomis ir informacija;

i) skatina ir stiprina ryšius su kitomis atitinkamomis konvencijomis, tuo pačiu vengdama pastangų dubliavimo; ir

j) atlieka taip pat kitas funkcijas, kurių gali prireikti siekiant šios Konvencijos tikslų.

3. Šalių Konferencija savo pirmojoje sesijoje sutarimo pagrindu priima savo procedūros taisykles, kurios apima sprendimų priėmimo procedūras tais klausimais, kurių neapima sprendimų priėmimo procedūros, numatytos šioje Konvencijoje. Tokiose procedūrose gali būti aptariama, kokia balsų dauguma reikalinga norint priimti konkrečius sprendimus.

4. Pirmąją šios Konvencijos Šalių Konferencijos sesiją šaukia 35 straipsnyje nurodytas laikinasis sekretoriatas ne vėliau kaip po vienerių metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo. Antroji, trečioji ir ketvirtoji eilinės sesijos vyksta kasmet, o kitos eilinės sesijos – kas dveji metai, jei šios Konvencijos Šalių Konferencija nenusprendžia kitaip.

5. Neeilinės šios Konvencijos Šalių Konferencijos sesijos šaukiamos tada, kai taip nusprendžia Konvencijos Šalių Konferencija eilinės sesijos metu arba kai to raštu prašo bet kuri šios Konvencijos Šalis tik tuo atveju, kai per tris mėnesius nuo nuolatinio sekretoriato pranešimo apie šį prašymą Šalims, jį palaikys ne mažiau kaip trečdalis visų šios Konvencijos Šalių.

6. Kiekvienos eilinės sesijos metu šios Konvencijos Šalių Konferencija išrenka Prezidiumą. Prezidiumo sudėtis ir funkcijos nustatomos procedūros taisyklėmis. Renkant Prezidiumą, deramas dėmesys skiriamas teisingam geografiniam pasiskirstymui ir adekvačiam šalių, kenčiančių nuo sausrų ir (ar) dykumėjimo, ypač Afrikos šalių, atstovavimui.

7. Jungtinių Tautų Organizacija, jos specializuotos institucijos ir bet kuri valstybė – šių organizacijų narė arba bet kuri prie jų esanti stebėtoja, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, gali būti pristatyta šios Konvencijos Šalių Konferencijos sesijose kaip stebėtoja. Bet kuriai tiek nacionalinei ar tarptautinei, vyriausybinei ar nevyriausybinei institucijai ar bet kuriai įstaigai, kompetentingai klausimais, priklausančiais šios Konvencijos reglamentavimo sričiai, pranešusiai nuolatiniam Sekretoriatui apie savo pageidavimą būti pristatyti šios Konvencijos Šalių Konferencijos sesijoje kaip stebėtoja, gali būti leista joje dalyvauti, jei tam neprieštarauja bent trečdalis dalyvaujančių šios Konvencijos Šalių. Leidimą dalyvauti stebėtojoms ir jų dalyvavimą nustato šios Konvencijos Šalių Konferencijos priimtos procedūros taisyklės.

8. Šios Konvencijos Šalių Konferencija gali kreiptis į kompetentingas nacionalines ir tarptautines organizacijas, turinčias atitinkamos patirties, prašydamos teikti jai informaciją, numatytą 16 straipsnio g punkte, 17 straipsnio 1 dalies c punkte ir 18 straipsnio 2 dalies b punkte.

23 straipsnis. Nuolatinis Sekretoriatas

1. Šiuo dokumentu įsteigiamas nuolatinis Sekretoriatas.

2. Nuolatinis Sekretoriatas atlieka šias funkcijas:

a) organizuoja šios Konvencijos Šalių Konferencijos ir jos pagalbinių institucijų, steigiamų pagal šią Konvenciją, sesijas bei teikia joms reikalingas paslaugas;

b) užtikrina pateiktų jam pranešimų kompiliavimą ir perdavimą;

c) poveikį patiriančių besivystančių šalių – šios Konvencijos Šalių, ypač Afrikos šalių, prašymu teikia pagalbą kompiliuojant ir perduodant informaciją, reikalingą pagal šią Konvenciją;

d) savo veiklą koordinuoja su kitų atitinkamų tarptautinių institucijų ir konvencijų sekretoriatais;

e) šios Konvencijos Šalių Konferencijai vadovaujant, užmezga administracinius ryšius ir ryšius sutarčių pagrindu, kurių gali prireikti efektyviam savo funkcijų vykdymui; ir

f) rengia pranešimus apie šios Konvencijos jam priskirtų funkcijų vykdymą ir teikia juos šios Konvencijos Šalių Konferencijai; ir

g) atlieka visas kitas Sekretoriato funkcijas, kurias gali nustatyti šios Konvencijos Šalių Konferencija.

3. Šios Konvencijos Šalių Konferencija savo pirmojoje sesijoje paskiria nuolatinį Sekretoriatą ir imasi priemonių jo funkcionavimui užtikrinti.

24 straipsnis. Mokslo ir technologijų komitetas

1. Šiuo dokumentu įsteigiamas Mokslo ir technologijų komitetas – pagalbinė šios Konvencijos Šalių Konferencijos institucija, teikianti jai informaciją ir konsultacijas mokslo bei technologijų klausimais, susijusiais su kova su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimu. Šio komiteto sesijos vyksta kartu su šios Konvencijos Šalių Konferencijos eilinėmis sesijomis ir yra daugiadisciplininio pobūdžio; jose gali dalyvauti visos šios Konvencijos Šalys. Komitetą sudaro kompetentingi atitinkamų sričių vyriausybių atstovai. Šios Konvencijos Šalių Konferencija savo pirmojoje sesijoje nustato Komiteto kompetenciją.

2. Šios Konvencijos Šalių Konferencija sudaro ir tvarko nepriklausomų, patyrusių bei kompetentingų atitinkamų sričių ekspertų registrą. Šis registras sudaromas remiantis šios Konvencijos Šalių rašytiniais teikimais skirti ekspertus, atsižvelgiant į daugiadisciplininio principo ir plataus geografinio atstovavimo būtinybę.

3. Šios Konvencijos Šalių Konferencija prireikus gali skirti specialias grupes, kurios per Komitetą teiktų jai informaciją ir konsultacijas kai kuriais dabartinės situacijos klausimais, mokslo ir technikos žinių, susijusių su kova su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimu, srityse. Tokios grupės bus sudaromos iš atskirų ekspertų, kurių pavardės įrašytos į registrą, atsižvelgiant į daugiadisciplininio principo ir plataus geografinio atstovavimo būtinybę. Šie ekspertai turės mokslinio ir praktinio darbo vietose patirties, o juos skirs Komiteto rekomendavimu šios Konvencijos Šalių Konferencija. Šios Konvencijos Šalių Konferencija nustato šių grupių kompetenciją ir darbo sąlygas.

25 straipsnis. Institucijų, įstaigų ir tarnybų tinklo kūrimas

1. Mokslo ir technologijų komitetas, kuriam vadovauja šios Konvencijos Šalių Konferencija, numato ištirti ir įvertinti atitinkamus esamus tinklus, institucijas, įstaigas ir tarnybas, kurios nori priklausyti šiam tinklui. Toks tinklas prisidės prie šios Konvencijos įgyvendinimo.

2. Remiantis 1 dalyje minėto tyrimo ir įvertinimo rezultatais, Mokslo ir technologijų komitetas teikia šios Konvencijos Šalių Konferencijai rekomendacijas dėl būdų ir priemonių, kuriais prisidedama prie tinklo sudedamųjų dalių kūrimo ir stiprinimo vietiniu, nacionaliniu ir kitu lygiu, siekiant patenkinti 16–19 straipsniuose išvardytus teminius poreikius.

3. Atsižvelgdama į šias rekomendacijas, šios Konvencijos Šalių Konferencija:

a) nustato tinkamiausias tinklui kurti nacionalines, subregionines, regionines ir tarptautines sudedamąsias dalis ir rekomenduoja joms operatyvines procedūras bei darbo grafiką; ir

b) nustato sudedamąsias dalis, tinkamiausias teikti paramą tinklui kurti ir stiprinti tokį tinklą visais lygiais.

V DALIS
PROCEDŪROS

26 straipsnis. Informacijos teikimas

1. Kiekviena šios Konvencijos Šalis per nuolatinį Sekretoriatą teikia šios Konvencijos Šalių Konferencijai svarstyti jos eilinėse sesijose pranešimus apie priemones, kurių ji imasi siekdama įgyvendinti šią Konvenciją. Šios Konvencijos Šalių Konferencija nustato tokių pranešimų teikimo grafiką ir formą.

2. Poveikį patiriančios šalys – šios Konvencijos Šalys pateikia, vadovaudamosi 5 straipsniu, priimtų strategijų aprašymą bei bet kokią reikalingą informaciją apie jų įgyvendinimą.

3. Poveikį patiriančios šalys – šios Konvencijos Šalys, kurios įgyvendina veiksmų programas vykdydamos 9–15 straipsnius, pateikia išsamų tokių programų ir priemonių joms įgyvendinti aprašymą.

4. Bet kuri poveikį patiriančių šalių – šios Konvencijos Šalių grupė, remiantis veiksmų programomis, gali perduoti bendrą pranešimą apie priemones, kurių imamasi subregioniniu ir (ar) regioniniu lygiu.

5. Išsivysčiusios šalys – šios Konvencijos Šalys teikia pranešimus apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant prisidėti prie veiksmų programų rengimo ir įgyvendinimo, įskaitant informaciją apie finansinius išteklius, kuriuos jos suteikė ar teikia pagal šią Konvenciją.

6. Informaciją, teikiamą įgyvendinant 1–4 dalis, nuolatinis Sekretoriatas kaip galima greičiau persiunčia šios Konvencijos Šalių Konferencijai ir bet kuriai atitinkamai pagalbinei institucijai.

7. Poveikį patiriančių besivystančių šalių – šios Konvencijos Šalių, ypač Afrikos šalių, prašymu šios Konvencijos Šalių Konferencija teikia joms techninę ir finansinę paramą rengiant ir teikiant informaciją pagal šį straipsnį, taip pat nustatant techninius ir finansinius poreikius, susijusius su veiksmų programomis.

27 straipsnis. Klausimų dėl įgyvendinimo sprendimo priemonės

Šios Konvencijos Šalių Konferencija nagrinėja ir priima procedūras bei institucinius mechanizmus, skirtus spręsti klausimams, kurie gali kilti dėl šios Konvencijos įgyvendinimo.

28 straipsnis. Ginčų sprendimas

1. Šios Konvencijos Šalys derybų keliu arba kitu savo pačių pasirinktu taikiu būdu sprendžia bet kokius dėl šios Konvencijos interpretavimo ar taikymo kilusius ginčus.

2. Ratifikuojant, priimant šią Konvenciją, jai pritariant ar prie jos prisijungiant arba bet kada po to, šios Konvencijos Šalis, kuri nėra regioninė ekonominės integracijos organizacija, gali raštu pareikšti Depozitarijui, kad dėl bet kurio ginčo, kilusio dėl šios Konvencijos interpretavimo ar taikymo, dėl bet kurios šios Konvencijos Šalies, prisiėmusios tą patį įsipareigojimą, ji pripažįsta privalomu vieną arba abu iš šių ginčų sprendimo būdų:

a) per kuo trumpesnį laiką taikyti arbitražinį nagrinėjimą pagal šios Konvencijos Šalių Konferencijos priimtas ir priede pateiktas procedūras;

b) perduoti ginčą Tarptautiniam Teismui.

3. Šios Konvencijos Šalis, kuri yra regioninė ekonominės integracijos organizacija, gali pateikti analogišką pareiškimą dėl arbitražinio nagrinėjimo pagal 2 dalies a punkte nurodytą procedūrą.

4. Pagal 2 dalį pateiktas pareiškimas galioja tol, kol nesibaigia jo sąlygose numatytas galiojimo laikas arba tris mėnesius nuo tada, kai rašytinis pranešimas dėl jo atšaukimo buvo atiduotas saugoti Depozitarijui.

5. Pareiškimo, pranešimo apie jo atšaukimą ar naujo pareiškimo galiojimo pabaiga neturi jokios įtakos byloms, nagrinėjamoms Tarptautiniame Teisme ar arbitražiniame teisme, jei ginčo šalys nesusitaria kitaip.

6. Jei ginčo šalys pagal 2 dalį nepriėmė analogiškos ar bet kokios procedūros ar jei jos nesugebėjo išspręsti savo ginčo praėjus dvylikai mėnesių nuo tada, kai viena šios Konvencijos Šalis informavo kitą šalį apie tarp jų kilusį ginčą, šis ginčas bet kurios iš ginčo šalių prašymu teikiamas sutaikinti, jei yra praktinė galimybė, pagal šios Konvencijos Šalių Konferencijos priimtas ir priede pateiktas procedūras.

29 straipsnis. Priedų statusas

1. Priedai yra neatskiriama šios Konvencijos dalis ir, jei tiesiogiai nenumatyta kitaip, bet kuri nuoroda į šią Konvenciją tuo pačiu reiškia nuorodą į jos priedus.

2. Šios Konvencijos Šalys interpretuoja priedų nuostatas taip, kad tai atitiktų šios Konvencijos straipsniuose numatytas jų teises ir įsipareigojimus.

30 straipsnis. Konvencijos pakeitimai

1. Bet kuri šios Konvencijos Šalis gali siūlyti Konvencijos pakeitimus.

2. Konvencijos pakeitimai priimami eilinėje šios Konvencijos Šalių Konferencijos sesijoje. Nuolatinis Sekretoriatas nusiunčia šios Konvencijos Šalims bet kurio siūlomo pakeitimo tekstą ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius iki posėdžio, kuriame siūloma jį priimti, pradžios. Nuolatinis Sekretoriatas siūlomų pakeitimų tekstą taip pat nusiunčia šią Konvenciją pasirašiusioms Šalims.

3. Šios Konvencijos Šalys visomis išgalėmis siekia susitarti dėl bet kurio šios Konvencijos pakeitimo sutarimo pagrindu. Jei visos priemonės pasiekti sutarimą panaudotos, o susitarimas nepasiektas, kraštutiniu atveju pakeitimas priimamas dviejų trečdalių dalyvaujančių posėdyje ir balsuojančių šios Konvencijos Šalių balsų dauguma. Nuolatinis Sekretoriatas priimto pakeitimo tekstą nusiunčia Depozitarijui, kuris jį persiunčia visoms šios Konvencijos šalims ratifikuoti, priimti, pritarti jam ar prisijungti prie jo.

4. Pakeitimo ratifikavimo, priėmimo, pritarimo jam ar prisijungimo prie jo dokumentai atiduodami saugoti Depozitarijui. Pakeitimas, priimtas pagal 3 dalį, įsigalioja šios Konvencijos Šalims, kurios jį priėmė, devyniasdešimtą dieną po to, kai Depozitarijus gauna jo ratifikavimo, priėmimo, pritarimo jam ar prisijungimo prie jo dokumentus mažiausiai iš dviejų trečdalių šios Konvencijos Šalių, kurios buvo šios Konvencijos Šalimis pakeitimo priėmimo metu.

5. Bet kuriai kitai šios Konvencijos Šaliai pakeitimas įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai ta šalis atiduoda saugoti Depozitarijui savus šio pakeitimo ratifikavimo, priėmimo, pritarimo jam ar prisijungimo prie jo dokumentus.

6. Šio ir 31 straipsnio tikslams vartojama sąvoka „dalyvaujančios posėdyje ir balsuojančios šios Konvencijos Šalys“ reiškia šios Konvencijos Šalis, dalyvaujančias posėdyje ir balsuojančias „už“ arba „prieš“.

31 straipsnis. Priedų priėmimas ir jų pakeitimai

1. Bet koks papildomas Konvencijos priedas ir bet koks vieno ar kito priedo keitimas yra siūlomas ir priimamas pagal 30 straipsnyje išdėstytą Konvencijos pakeitimo procedūrą, tuo atveju, kai, priimant papildomą priedą dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu ar priedų dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu pakeitimus, šiame straipsnyje numatytą balsų daugumą sudaro dviejų trečdalių dalyvaujančių posėdyje ir balsuojančių šios Konvencijos atitinkamo regiono Šalių balsų dauguma. Apie priedo priėmimą ar jo pakeitimus Depozitarijus praneša visoms šios Konvencijos Šalims.

2. Priedai, priimti pagal 1 dalį, išskyrus papildomus priedus dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu, ar jų pakeitimai, išskyrus bet kokio priedo dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu pakeitimus, įsigalioja visoms šios Konvencijos Šalims po šešių mėnesių nuo tada, kai Depozitarijus praneša šioms Šalims apie tokio priedo ar tokio pakeitimo priėmimą, išskyrus šios Konvencijos Šalis, kurios per tą laikotarpį raštu informavo Depozitarijų apie atsisakymą priimti tokį priedą ar jo pakeitimus. Šios Konvencijos Šalims, kurios atšaukia savo atsisakymą, toks priedas ar jo pakeitimai įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai Depozitarijus gauna pranešimą apie tokio atsisakymo atšaukimą.

3. Bet koks papildomas priedas dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu ar bet koks jo pakeitimas, priimti pagal 1 dalį, įsigalioja visoms šios Konvencijos Šalims po šešių mėnesių nuo tada, kai Depozitarijus nusiunčia šioms Šalims pranešimą apie tokio priedo ar jo pakeitimo priėmimą, išskyrus:

a) bet kurią šios Konvencijos Šalį, kuri per šiuos šešis mėnesius raštu informavo Depozitarijų apie atsisakymą priimti tokį papildomą priedą dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu ar jo pakeitimą, ir šiuo atveju toks priedas ar jo pakeitimas šios Konvencijos Šalims, atšaukusioms savo atsisakymą, įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai Depozitarijus gauna pranešimą apie atsisakymo atšaukimą; ir

b) bet kurią šios Konvencijos Šalį, kuri pagal 34 straipsnio 4 dalį paskelbė pareiškimą dėl papildomų priedų dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu ar jų pakeitimų, ir šiuo atveju toks priedas ar jo pakeitimai tokiai šios Konvencijos Šaliai įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai Šalis atiduoda Depozitarijui saugoti savo dokumentą dėl tokio priedo ar tokio pakeitimo ratifikavimo, priėmimo, pritarimo jam ar prisijungimo prie jo.

4. Jei priedo ar jo pakeitimų priėmimas yra susijęs su šios Konvencijos pakeitimais, toks priedas ar jo pakeitimai įsigalioja tik įsigaliojus šios Konvencijos pakeitimams.

32 straipsnis. Balsavimo teisė

1. Išskyrus 2 punkte numatytą atvejį, kiekviena šios Konvencijos Šalis turi po vieną balsą.

2. Regioninės ekonominės integracijos organizacijos dėl klausimų, priskirtų jų kompetencijai, savo balsavimo teisę įgyvendina turėdamos balsų skaičių, lygų valstybių narių – Konvencijos Šalių skaičiui. Tokios organizacijos neįgyvendina savo balsavimo teisės, jei bet kuri iš šių valstybių narių įgyvendina savo balsavimo teisę, ir atvirkščiai.

VI DALIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33 straipsnis. Pasirašymas

Šią Konvenciją gali pasirašyti valstybės – Jungtinių Tautų Organizacijos ar bet kurios jos specializuotos įstaigos narės arba valstybės – Tarptautinio Teismo Statuto dalyvės ir regioninės ekonominės integracijos organizacijos Paryžiuje 1994 m. spalio 14–15 dienomis. Vėliau ją galima pasirašyti Jungtinių Tautų Organizacijos Centrinėje būstinėje Niujorke iki 1995 m. spalio 13 d.

34 straipsnis. Ratifikavimas, priėmimas, pritarimas ir prisijungimas

1. Šią Konvenciją turi ratifikuoti, priimti, jai pritarti ar prie jos prisijungti valstybės ir regioninės ekonominės integracijos organizacijos. Prie jos galima prisijungti kitą dieną po to, kai nutraukiamas jos pasirašymas. Ratifikavimo, priėmimo, pritarimo arba prisijungimo dokumentai atiduodami saugoti Depozitarijui.

2. Bet kuri regioninė ekonominės integracijos organizacija, kuri tampa šios Konvencijos Šalimi, kai tuo tarpu nė viena šios organizacijos valstybė narė nėra šios Konvencijos Šalis, prisiima visus pagal šią Konvenciją jai tenkančius įsipareigojimus. Tuo atveju, kai viena arba kelios valstybės tokios organizacijos narės taip pat yra šios Konvencijos Šalys, ši organizacija ir jos valstybės narės priima sprendimą dėl savo atitinkamų pareigų vykdant šioje Konvencijoje numatytus įsipareigojimus. Tokiais atvejais organizacija ir valstybės narės negali vienu metu įgyvendinti šioje Konvencijoje numatytų teisių.

3. Savo ratifikavimo, priėmimo, pritarimo arba prisijungimo dokumentuose regioninės ekonominės integracijos organizacijos praneša apie savo kompetenciją šios Konvencijos klausimais. Jos taip pat nedelsdamos informuoja Depozitarijų apie bet kokį esminį savo kompetencijos pasikeitimą, o šis savo ruožtu apie tai praneša šios Konvencijos Šalims.

4. Savo ratifikavimo, priėmimo, pritarimo arba prisijungimo dokumente bet kuri šios Konvencijos Šalis gali pareikšti, kad bet koks papildomas priedas dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu ar bet koks bet kurio priedo dėl Konvencijos įgyvendinimo regioniniu lygiu

pakeitimas jai įsigalioja tik tada, kai ši Šalis atiduoda saugoti savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą.

35 straipsnis. Laikini susitarimai

Sekretoriato funkcijas, išvardytas 23 straipsnyje, iki pirmosios šios Konvencijos Šalių Konferencijos sesijos pabaigos laikinai atliks Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos 1992 m. gruodžio 22 d. rezoliucija 47/188 įsteigtas sekretoriatas.

36 straipsnis. Įsigaliojimas

1. Ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai atiduodamas saugoti penkiasdešimtas ratifikavimo, priėmimo, pritarimo arba prisijungimo dokumentas.

2. Kiekvienai valstybei ar regioninei ekonominės integracijos organizacijai, kuri ratifikuoja, priima ar pritaria šiai Konvencijai arba prie jos prisijungia po to, kai atiduodamas saugoti penkiasdešimtas ratifikavimo, priėmimo, pritarimo arba prisijungimo dokumentas, ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai tokia valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija atiduoda saugoti savo ratifikavimo, priėmimo, pritarimo arba prisijungimo dokumentą.

3. 1 ir 2 dalių tikslais joks dokumentas, kurį atidavė saugoti regioninė ekonominės integracijos organizacija, nėra traktuojamas kaip papildomas dokumentas, kurį atidavė saugoti valstybės šios organizacijos narės.

37 straipsnis. Išlygos

Jokios šios Konvencijos išlygos neleidžiamos.

38 straipsnis. Išstojimas

1. Bet kuriuo metu, praėjus trejiems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo vienai ar kitai Šaliai, ši Šalis gali išstoti iš šios Konvencijos raštu pranešusi Depozitarijui.

2. Bet kuris toks išstojimas įsigalioja praėjus vieneriems metams nuo tada, kai Depozitarijus gauna pranešimą apie išstojimą arba nuo pranešime apie išstojimą nurodytos vėlesnės datos.

39 straipsnis. Depozitarijus

Šios Konvencijos Depozitarijaus funkcijas atlieka Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius.

40 straipsnis. Autentiški tekstai

Šios Konvencijos originalas, kurio tekstai anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis yra vienodai autentiški, atiduodamas saugoti Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

TAI PATVIRTINDAMI, žemiau pasirašiusieji, atitinkamai tam įgalioti, pasirašė šią Konvenciją.

SUDARYTA tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt ketvirtų metų birželio septynioliktą dieną Paryžiuje.

I PRIEDAS

PRIEDAS AFRIKAI DĖL KONVENCIJOS ĮGYVENDINIMO REGIONINIU LYGIU

1 straipsnis. Taikymas

Šis Priedas taikomas Afrikai, kiekvienai šios Konvencijos Šaliai ir pagal šią Konvenciją, ypač pagal jos 7 straipsnį, siekiant kovoti su dykumėjimu ir (ar) švelninti sausrų padarinius sausringose, pusiau sausringose bei sausose subtropinėse teritorijose.

2 straipsnis. Tikslas

Šio Priedo tikslas nacionaliniu, subregioniniu ir regioniniu Afrikos lygiu ir atsižvelgiant į ypatingas jos sąlygas, yra:

a) pagal atitinkamas Konvencijos nuostatas nustatyti priemones bei susitarimus, taip pat ir išsivysčiusių šios Konvencijos šalių teikiamos paramos pobūdį bei procesą;

b) užtikrinti efektyvų ir praktinį Konvencijos įgyvendinimą, atsižvelgiant į ypatingas Afrikos sąlygas;

c) remti procesus ir priemones, susijusius su kova su dykumėjimu ir (ar) sausrų padarinių švelninimu sausringose, pusiau sausringose ir sausose subtropinėse Afrikos teritorijose.

3 straipsnis. Ypatingos Afrikos regiono sąlygos

Vykdydamos šioje Konvencijoje numatytus savo įsipareigojimus, šios Konvencijos Šalys, įgyvendindamos šį Priedą, laikosi pagrindinio principo, atsižvelgiančio į šias ypatingas Afrikos sąlygas:

a) didelę dalį sudaro sausringos, pusiau sausringos ir sausos subtropinės teritorijos;

b) neigiamą dykumėjimo ir dažnai pasikartojančių didelių sausrų poveikį patiria daugelis šalių ir dauguma žemyno gyventojų;

c) daugelis poveikį patiriančių šalių neturi priėjimo prie jūros;

d) visuotinis skurdas vyrauja labiausiai nukentėjusiose šalyse, tarp kurių daug mažiausiai išsivysčiusių šalių; sprendžiant vystymosi problemas, šioms šalims reikalinga didelė užsienio šalių parama subsidijomis ir lengvatinėmis paskolomis;

e) šiose šalyse sudėtingos socialinės bei ekonominės sąlygos, kurias sunkina blogėjančios ir nepastovios prekybos sąlygos, skolos užsienio šalims bei politinis nestabilumas, tai sudaro sąlygas vidinei, regioninei bei tarptautinei migracijai;

f) gyventojai labai priklauso nuo gamtos išteklių kaip pragyvenimo lėšų šaltinio, o tai kartu su demografinėmis tendencijomis ir veiksniais, silpna technologijų baze bei neracionalia gamybos praktika sudaro sąlygas rimtam išteklių bazės degradavimui;

g) adekvataus institucinio ir teisinio pagrindo nebuvimas, silpnai išplėtota infrastruktūra, nepakankamas mokslinis, techninis ir švietėjiškas potencialas sudaro sąlygas būtinybei labiau stiprinti pajėgumus; ir

h) kovos su dykumėjimu veiksmams ir (ar) pastangoms sušvelninti sausrų padarinius skiriamas pagrindinis dėmesys tarp kitų nacionalinių poveikį patiriančių Afrikos šalių vystymosi prioritetų.

4 straipsnis. Afrikos šalių – šios Konvencijos Šalių įsipareigojimai

1. Atsižvelgdamos į savo atitinkamas galimybes, Afrikos šalys – šios Konvencijos Šalys įsipareigoja:

a) kovą su dykumėjimu ir (ar) sausrų padarinių švelninimą laikyti viena pagrindinių savo pastangų panaikinti skurdą strategijų;

b) remiantis solidarumo ir partnerystės dvasia, atsižvelgdamos į abipusius interesus, skatinti regionų bendradarbiavimą bei integraciją programose ir priemonėse, skirtose kovai su dykumėjimu ir (ar) sausrų padariniams švelninti;

c) tobulinti ir stiprinti esamas institucijas, sprendžiančias dykumėjimo ir sausrų problemas, ir siekiant padidinti jų veiklos efektyvumą bei užtikrinti efektyvesnį išteklių naudojimą, tam tikrais atvejais pasitelkti šioms problemoms spręsti kitas esamas institucijas;

d) skatinti tarp regiono šalių keitimąsi informacija apie atitinkamas technologijas, žinias, gamybinę patirtį ir praktinius metodus; ir

e) rengti sausrų padarinių švelninimo ekstremalių situacijų planus teritorijose, nukentėjusiose nuo dykumėjimo ir (ar) sausrų.

2. Vykdydamos bendruosius ir konkrečius įsipareigojimus, išdėstytus šios Konvencijos 4 ir 5 straipsniuose, poveikį patiriančios Afrikos šalys – šios Konvencijos Šalys siekia:

a) pagal savo nacionalinių biudžetų galimybes skirti atitinkamus asignavimus atsižvelgiant į nacionalines sąlygas ir galimybes bei naują pirmaeilį uždavinį, kurį Afrika nustatė ryšium su dykumėjimo ir (ar) sausrų reiškiniais, remdamasi šia Konvencija;

b) remti bei stiprinti šiuo metu vykdomas reformas, kuriomis siekiama skatinti decentralizavimą, peržiūrėti išteklių valdymo sistemą bei plėsti vietos gyventojų ir jų bendruomenių dalyvavimą; ir

c) ieškoti ir telkti naujus bei papildomus nacionalinius finansinius išteklius ir prioriteto tvarka stiprinti esamą nacionalinį potencialą bei mechanizmus, siekiant mobilizuoti vidinius finansinius išteklius.

5 straipsnis. Išsivysčiusių šalių – šios Konvencijos Šalių įsipareigojimai

1. Vykdydamos savo įsipareigojimus pagal šios Konvencijos 4, 6 ir 7 straipsnius, išsivysčiusios šalys – šios Konvencijos Šalys skiria didžiausią dėmesį poveikį patiriančioms Afrikos šalims – šios Konvencijos Šalims ir šiame kontekste:

a) teikia joms pagalbą kovojant su dykumėjimu ir (ar) švelninant sausrų padarinius, taip pat suteikdamos ir (ar) palengvindamos galimybę naudotis finansiniais ir (ar) kitais ištekliais bei skatindamos, finansuodamos atitinkamų priimtinų ekologiniu požiūriu technologijų ir gamybinės patirties perdavimą, pritaikymą ir (ar) palengvindamos jų finansavimą ir galimybę jomis naudotis tarpusavio susitarimo pagrindu ir vadovaujantis nacionaline politika, atsižvelgiant į tai, kad skurdo panaikinimą jos pripažino viena svarbiausių strategijų;

b) toliau skiria daug išteklių ir (ar) didina skiriamus išteklius, skirtus kovai su dykumėjimu ir (ar) sausrų padariniams švelninti; ir

c) teikia joms paramą plečiant galimybes stiprinti jų institucinę bazę, didinti mokslinį ir technologinį potencialą, tobulinti informacijos rinkimą bei analizę, tyrimus ir technologijas kovojant su dykumėjimu ir (ar) švelninant sausrų padarinius.

2. Kitos šalys – šios Konvencijos Šalys gali savanoriškai teikti Afrikos šalims – šios Konvencijos Šalims technologijas, žinias bei gamybinę patirtį, susijusias su dykumėjimu, ir (ar) finansinių išteklių. Tokių žinių, gamybinės patirties bei metodų perdavimą remia tarptautinis bendradarbiavimas.

6 straipsnis. Strateginio planavimo sistema siekiant subalansuotos plėtros

1. Nacionalinės veiksmų programos yra viena pagrindinių ir neatskiriamų platesnio nacionalinės politikos formavimo proceso dalių siekiant subalansuotos plėtros poveikį patiriančiose Afrikos šalyse – šios Konvencijos Šalyse.

2. Rengiant lankstaus planavimo strategiją, leidžiančią pasiekti didžiausio vietos gyventojų bei bendruomenių dalyvavimo, vykdomos plačios konsultacijos, kuriose dalyvauja atitinkamo lygio valdžios institucijos, vietos gyventojai, bendruomenės bei nevyriausybinės organizacijos. Tam tikrais atvejais poveikį patiriančios Afrikos šalies – šios Konvencijos Šalies prašymu į šį procesą gali būti įtraukiamos dvišalės ir daugiašalės paramą teikiančios institucijos.

7 straipsnis. Veiksmų programų rengimo grafikas

Kol įsigalios ši Konvencija, poveikį patiriančios Afrikos šalys – šios Konvencijos Šalys, tam tikrais atvejais bendradarbiaudamos su kitomis tarptautinės bendrijos narėmis, pagal galimybes

laikinai taiko šios Konvencijos nuostatas dėl nacionalinių, subregioninių bei regioninių veiksmų programų rengimo.

8 straipsnis. Nacionalinių veiksmų programų turinys

1. Pagal šios Konvencijos 10 straipsnį bendrojoje nacionalinių veiksmų programų strategijoje pagrindinis dėmesys skiriamas kompleksinėms vietinėms poveikį patiriančių teritorijų plėtros programoms, kurios pagrįstos gyventojų dalyvavimo užtikrinimo mechanizmais bei skurdo panaikinimo strategijų bei pastangų kovojant su dykumėjimu bei švelninant sausrų padarinius integracija. Šiomis programomis siekiama sustiprinti vietos valdžios potencialą bei užtikrinti aktyvų vietos gyventojų, bendruomenių bei grupių dalyvavimą, ypatingą dėmesį skiriant švietimui, specialistų rengimui, nevyriausybinių organizacijų su įrodyta patirtimi mobilizavimui bei decentralizuotų vyriausybinių struktūrų stiprinimui.

2. Tam tikrais atvejais nacionalinėse veiksmų programose yra šios bendros nuostatos:

a) ligšiolinės patirties, sukauptos kovojant su dykumėjimu ir (ar) švelninant sausrų padarinius, panaudojimas nacionalinių veiksmų programoms rengti ir įgyvendinti, atsižvelgiant į socialines, ekonomines bei ekologines sąlygas;

b) veiksnių, kurie lemia dykumėjimą ir (ar) sausras, išaiškinimas, esamų ir reikiamų išteklių bei galimybių nustatymas ir atitinkamos politikos bei institucinių ir kitokių priemonių, skirtų kovai su šiais reiškiniais ir (ar) jų padariniams švelninti, parengimas; ir

c) vietos gyventojų ir bendruomenių, taip pat moterų, žemdirbių ir gyvulių augintojų dalyvavimo išplėtimas bei didesnių įgaliojimų jiems suteikimas.

3. Nacionalinės veiksmų programos taip pat deramai numato:

a) priemones ekonominėms sąlygoms gerinti, siekiant panaikinti skurdą:

i) pajamų didinimą bei galimybių turėti darbą, ypač neturtingiausiems bendruomenės nariams, išplėtimą:

– plėtojant žemės ūkio ir gyvulininkystės produktų rinkas;

– kuriant vietos reikmes tenkinančias finansines priemones;

– skatinant žemės ūkio įvairovę ir steigiant žemės ūkio įmones; ir

– plėtojant ekonomines veiklos rūšis, gretutines žemės ūkiui ar nesusijusias su žemės ūkiu;

ii) ilgalaikių žemės ūkio ekonomikos plėtros perspektyvų gerinimą, kuriant:

– produktyvių investicijų bei galimybės naudotis gamybos priemonėmis skatinimo būdus; ir

– vystymąsi skatinančią kainų ir mokesčių politiką bei komercinę praktiką;

iii) gyventojų migracijos politikos formavimą ir įgyvendinimą, siekiant sumažinti demografinį poveikį žemės ištekliams; ir

iv) sausrai atsparių kultūrų naudojimo bei kompleksinių sistemų, skirtų sausringoms žemėms įdirbti, taikymo skatinimą, siekiant užtikrinti maisto produktų saugą;

b) priemones gamtos ištekliams išsaugoti:

i) kompleksinio ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo užtikrinimą, įskaitant:

– žemės ūkio paskirties žemę ir ganyklas;

– augalinę paklotę ir gyvūniją;

– miškus;

– vandens išteklius; ir

– biologinę įvairovę;

ii) gyventojų mokymą ir informuotumo didinimą bei švietėjiškų kampanijų ekologijos klausimais vykdymą ir žinių apie tvaraus ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo metodus skleidimą; ir

iii) įvairių energijos šaltinių pritaikymo bei efektyvaus naudojimo užtikrinimą, alternatyvių energijos šaltinių, ypač saulės energijos, vėjo energijos ir biodujų, naudojimo skatinimą bei konkrečias atitinkamos technologijos perdavimo, įsigijimo bei

pritaikymo priemones, siekiant sumažinti lengvai pažeidžiamiems ištekliams daromą neigiamą įtaką;

c) priemones institucinei struktūrai tobulinti:

i) centrinės vyriausybės ir vietos valdžios institucijų funkcijų bei pareigų žemėnaudos planavimo politikoje nustatymą;

ii) aktyvios decentralizavimo politikos, kuria siekiama perduoti vietos institucijoms valdymo ir direktyvinius įgaliojimus, skatinimą bei vietos bendruomenių iniciatyvos parodymo ir atsakomybės suvokimo skatinimą bei vietos struktūrų kūrimą; ir

iii) tam tikrais atvejais gamtos išteklių naudojimo institucinio bei normatyvinio pagrindo koregavimą, siekiant užtikrinti vietos gyventojams žemėvaldos teises;

d) priemones dykumėjimo procesų suvokimui gerinti:

i) tyrimų bei informacijos apie mokslinius, techninius ir socialinius-ekonominius dykumėjimo aspektus rinkimo, apdorojimo bei keitimosi ja skatinimą;

ii) nacionalinių potencialo stiprinimą tyrimų, informacijos rinkimo, apdorojimo, analizės ir keitimosi ja srityse, siekiant užtikrinti geresnį supratimą bei efektyviai panaudoti analizės rezultatus praktikoje; ir

iii) vidutinio ilgumo ir ilgalaikio tyrimo skatinimą:

– tiriant socialines-ekonomines bei kultūrines tendencijas poveikį patiriančiose teritorijose;

– tiriant kokybines ir kiekybines tendencijas gamtos išteklių srityje; ir

– tiriant ryšį tarp klimato ir dykumėjimo; ir

e) priemones, skirtas sausrų padarinių monitoringui ir įvertinimui:

i) strategijų, kuriomis siekiama įvertinti natūralios klimato kaitos įtaką sausrų bei dykumėjimo procesams regione, rengimą ir (ar) sezoninių bei metinių klimato kaitos prognozių panaudojimą, siekiant sušvelninti sausrų padarinius;

ii) išankstinio perspėjimo sistemų ir atsakomųjų priemonių tobulinimą, efektyvaus vadovavimo, teikiant paramą ekstremalių situacijų sąlygomis bei paramą maisto produktais, užtikrinimą ir maisto produktų saugojimo bei paskirstymo sistemų, galvijų apsaugos sistemų ir inžinerinių bei techninių statinių bei alternatyvių pragyvenimo lėšų šaltinių schemų tobulinimą sausringose teritorijose; ir

iii) aplinkos būklės blogėjimo monitoringą ir įvertinimą, siekiant laiku gauti patikimą informaciją apie išteklių degradavimo procesus ir dinamiką, turint tikslą informuoti bei skatinti efektyvesnės politikos bei atsakomųjų priemonių parengimą.

9 straipsnis. Nacionalinių veiksmų programų ir jų įgyvendinimo bei įvertinimo rodiklių parengimas

Kiekviena poveikį patirianti Afrikos šalis – šios Konvencijos Šalis skiria atitinkamą nacionalinę koordinuojančią instituciją, kuri turi būti katalizatorius rengiant, įgyvendinant bei įvertinant jos nacionalinę veiksmų programą. Atsižvelgdama į 3 straipsnį, ši institucija atitinkamai:

a) nustato ir analizuoja veiksmus, pradedant konsultacijomis, dalyvaujant vietos gyventojams ir bendruomenėms bei bendradarbiaujant su vietos valdžios institucijomis, išsivysčiusiomis šalimis – šios Konvencijos Šalimis bei tarpvyriausybinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, remiantis pradinėmis konsultacijomis su suinteresuotomis šalimis nacionaliniu lygiu;

b) išaiškina ir analizuoja kliūtis, poreikius ir trūkumus, turinčius neigiamos įtakos vystymuisi ir subalansuotai žemėnaudai bei rekomenduoja praktines priemones, siekiant išvengti pastangų dubliavimosi, itin racionaliai naudojant atitinkamas dabartines priemones bei skatinant rezultatų siekimą;

c) skatina, planuoja ir formuoja numatytas projekte priemones, grindžiamas vienas kitą papildančiais, lanksčiais principais, siekiant užtikrinti aktyvų poveikį patiriančių teritorijų

gyventojų dalyvavimą bei sumažinti neigiamą šių priemonių įtaką, ir išaiškina finansinės pagalbos ir techninio bendradarbiavimo poreikius bei nustato jų eiliškumą;

d) nustato tinkamus ir kiekybiškai lengvai išmatuojamus bei patikrinamus rodiklius, pagal kuriuos vertinamas nacionalinių veiksmų programų, numatančių trumpalaikes, vidutinio ilgumo ir ilgalaikes priemones, turinys bei šių programų įgyvendinimo eiga; ir

e) rengia pranešimus apie tai, kaip įgyvendinamos nacionalinės veiksmų programos.

10 straipsnis. Subregioninių veiksmų programų organizacinė struktūra

1. Pagal šios Konvencijos 4 straipsnį poveikį patiriančios Afrikos šalys – šios Konvencijos Šalys bendradarbiauja rengiant ir įgyvendinant subregionines veiksmų programas Centrinei, Rytų, Šiaurės, Pietų ir Vakarų Afrikai ir dėl to gali pavesti atitinkamoms subregioninėms tarpvyriausybinėms organizacijoms vykdyti šias pareigas:

a) atlikti subregioninių veiksmų programų rengimo ir įgyvendinimo koordinavimo centrų vaidmenį;

b) teikti pagalbą rengiant ir įgyvendinant nacionalines veiksmų programas;

c) organizuoti keitimąsi informacija, praktika bei gamybine patirtimi, taip pat teikti konsultacijas svarstant nacionalinius įstatymus; ir

d) atlikti bet kokias kitas pareigas, susijusias su subregioninių veiksmų programų įgyvendinimu.

2. Specializuotos subregioninės institucijos gali teikti pagalbą, kai jų prašo, ir (ar) būti įgaliotos koordinuoti priemones, priklausančias jų kompetencijai.

11 straipsnis. Subregioninių veiksmų programų turinys ir jų rengimas

Subregioninėse veiksmų programose pagrindinis dėmesys skiriamas klausimams, kurie gali būti racionaliau išspręsti subregioniniu lygiu. Prireikus subregioninėse veiksmų programose kuriami mechanizmai, užtikrinantys racionalų bendrų gamtos išteklių naudojimą. Šie mechanizmai efektyviai sprendžia tarpvalstybines problemas, susijusias su dykumėjimu ir (ar) sausromis, ir prisideda prie darnaus nacionalinių veiksmų programų įgyvendinimo. Subregioninės veiksmų programos tam tikrais atvejais taikomos šioms prioritetinėms sritims, tokioms kaip:

a) bendrų subalansuoto ir racionalaus tarpvalstybinių gamtos išteklių naudojimo programų rengimas, atitinkamais atvejais pasitelkiant dvišalius ar daugiašalius mechanizmus;

b) alternatyvių energijos šaltinių plėtojimo programų koordinavimas;

c) bendradarbiavimas kovojant su kenkėjais ir augalų bei gyvūnų ligomis ir apsisaugant nuo jų;

d) priemonių, skirtų potencialui stiprinti, gyventojams šviesti ir jiems informuoti, efektyviau įgyvendinamų ar remiamų subregioniniu lygiu, taikymas;

e) bendradarbiavimas mokslo ir technikos, ypač klimatologijos, meteorologijos ir hidrologijos, srityje, įskaitant tinklų, skirtų duomenims rinkti ir vertinti, keitimuisi informacija bei projektų įgyvendinimo kontrolei, kūrimą, taip pat tyrimų ir technologijų plėtros koordinavimas bei prioritetų nustatymas;

f) išankstinio perspėjimo sistemos kūrimas ir bendras priemonių sausrų padariniams švelninti planavimas, įskaitant priemones problemoms, kylančioms dėl ekologinių veiksnių sukeltos migracijos, spręsti;

g) galimybių keistis patirtimi, ypač dalyvaujant vietos gyventojams bei bendruomenėms, tyrimas ir palankių sąlygų, leidžiančių gerinti žemėnaudos praktiką bei naudoti atitinkamas technologijas, kūrimas;

h) subregioninių organizacijų potencialo stiprinimas koordinavimo ir techninio aptarnavimo požiūriu, taip pat subregioninių centrų bei institucijų kūrimas, perorientavimas ir stiprinimas; ir

i) priemonių rengimas srityse, kurios turi įtakos poveikį patiriančioms teritorijoms ir jų gyventojams, tokiose kaip prekyba, įskaitant priemones regioninėms rinkos sąlygoms koordinuoti ir bendrai infrastruktūrai kurti.

12 straipsnis. Regioninės veiksmų programos organizacinė struktūra

1. Pagal šios Konvencijos 11 straipsnį Afrikos šalys – šios Konvencijos Šalys kartu nustato regioninės veiksmų programos rengimo ir įgyvendinimo procedūras.

2. Šios Konvencijos Šalys gali teikti reikiamą paramą atitinkamoms Afrikos regioninėms institucijoms ir organizacijoms tam, kad jos galėtų padėti Afrikos šalims – šios Konvencijos Šalims įvykdyti šioje Konvencijoje numatytus įsipareigojimus.

13 straipsnis. Regioninės veiksmų programos turinys

Regioninė veiksmų programa apima priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią dykumėjimui ir (ar) sušvelninti sausrų padarinius šiose prioritetinėse srityse, kaip:

a) regioninio bendradarbiavimo plėtra ir subregioninių veiksmų programų koordinavimas, siekiant regionų susitarimo pagrindiniais politikos klausimais, be viso kito, organizuojant reguliarias subregioninių organizacijų tarpusavio konsultacijas;

b) potencialo stiprinimo rėmimas tose veiklos srityse, kurios labiau tinkamos įgyvendinti regioniniu lygiu;

c) globalinių ekonominių ir socialinių problemų, turinčių įtakos poveikį patiriančioms teritorijoms, sprendimo ieškojimas, bendradarbiaujant su tarptautine bendruomene bei atsižvelgiant į šios Konvencijos 4 straipsnio 2 dalies b punktą;

d) keitimosi informacija ir reikiamais metodais, technine gamybine patirtimi bei atitinkama praktika tarp poveikį patiriančių Afrikos šalių – šios Konvencijos Šalių ir jų atitinkamų subregionų bei kitų poveikį patiriančių regionų organizavimas; bendradarbiavimo mokslo ir technologijų, ypač klimatologijos, meteorologijos, hidrologijos, vandens išteklių bei alternatyvių energijos šaltinių naudojimo srityse, plėtra; subregioninių ir regioninių tyrimų koordinavimas; taip pat regioninių prioritetų nustatymas tyrimų ir technologijų plėtros srityse;

e) sistemingo monitoringo ir vertinimo bei keitimosi informacija tinklų koordinavimas, taip pat šių tinklų integracija į pasaulinius tinklus; ir

f) išankstinio perspėjimo sistemų bei ekstremalių situacijų planų sausrų atvejais koordinavimas bei efektyvumo didinimas.

14 straipsnis. Finansiniai ištekliai

1. Pagal šios Konvencijos 20 straipsnį bei šio Priedo 4 straipsnio 2 dalį poveikį patiriančios Afrikos šalys – šios Konvencijos Šalys siekia sukurti makroekonomines sąlygas, skatinančias finansinių išteklių mobilizavimą, bei formuoja politiką ir nustato procedūras efektyvesniam išteklių perdavimui vietinių plėtros programų reikmėms, taip pat tam tikrais atvejais per nevyriausybines organizacijas.

2. Pagal šios Konvencijos 21 straipsnio 4 ir 5 dalis šios Konvencijos Šalys susitaria dėl nacionalinio, subregioninio, regioninio ir tarptautinio lygio finansavimo šaltinių registro sudarymo, siekiant užtikrinti racionalų esamų išteklių naudojimą ir išaiškinti trūkumus paskirstant išteklius, siekiant palengvinti veiksmų programų įgyvendinimą. Šis registras reguliariai peržiūrimas ir atnaujinamas.

3. Pagal šios Konvencijos 7 straipsnį išsivysčiusios šalys – šios Konvencijos Šalys ir toliau skiria daug išteklių ir (ar) didesnio masto išteklių bei teikia kitokios pagalbos formas poveikį patiriančioms Afrikos šalims – šios Konvencijos Šalims, remdamosi partnerystės sutartimis bei susitarimais, numatytais 18 straipsnyje, skirdamos, be kita ko, reikiamą dėmesį klausimams, susijusiems su skolomis, tarptautine prekyba bei prekybos susitarimais pagal šios Konvencijos 4 straipsnio 2 dalies b punktą.

15 straipsnis. Finansiniai mechanizmai

1. Pagal šios Konvencijos 7 straipsnio nuostatas ir atsižvelgdamos į ypatingą šio regiono situaciją, šios Konvencijos Šalys didelį dėmesį skiria šios Konvencijos 21 straipsnio 1 dalies d ir e punktų įgyvendinimui Afrikoje, be kita ko:

a) supaprastindamos mechanizmų, tokių kaip nacionaliniai kovos su dykumėjimu fondai, užtikrinančių finansinių išteklių pervedimą vietos bendruomenėms, kūrimą; ir

b) stiprindamos esamus fondus bei finansinius mechanizmus subregioniniu bei regioniniu lygiu.

2. Pagal šios Konvencijos 20 ir 21 straipsnius šios Konvencijos Šalys, kurios taip pat yra ir atitinkamų regioninių bei subregioninių finansinių institucijų, įskaitant Afrikos plėtros banką bei Afrikos plėtros fondą, valdytojų tarybų narės, remia pastangas, kuriomis siekiama suteikti tinkamą reikšmę bei skirti dėmesį šių institucijų veiklai, kuri prisideda prie šio Priedo įgyvendinimo.

3. Šios Konvencijos Šalys pagal galimybes racionalizuoja lėšų skyrimo poveikį patiriančioms Afrikos šalims – šios Konvencijos Šalims procedūras.

16 straipsnis. Techninė pagalba ir bendradarbiavimas

Šios Konvencijos Šalys, atsižvelgdamos į savo atitinkamas galimybes, įsipareigoja imtis priemonių tobulinti ir plėsti techninę pagalbą Afrikos šalims – šios Konvencijos Šalimis bei bendradarbiavimą su jomis, siekiant padidinti projektų bei programų efektyvumą, užtikrindamos, be kita ko, kad:

a) išlaidos pagalbos ir paramos priemonėms, ypač pridėtinės išlaidos, būtų ribojamos tiek, kad būtų užtikrintas maksimalus projekto efektyvumas. Bet kuriuo atveju tokios išlaidos turi sudaryti tik atitinkamą nedidelį bendros projekto vertės procentą;

b) planuojant, rengiant ir įgyvendinant projektą, pirmiausia būtų pasitelkiami nacionaliniai ekspertai arba prireikus ekspertai iš subregiono ir (ar) regiono šalių bei, jei tokių nėra, – rengiami vietos specialistai; ir

c) valdymas ir koordinavimas bei techninės pagalbos naudojimas vyktų efektyviai.

17 straipsnis. Ekologiniu požiūriu priimtinos technologijos perdavimas, įsigijimas, pritaikymas bei galimybė ja naudotis

Įgyvendindamos šios Konvencijos 18 straipsnio nuostatas dėl technologijos perdavimo, įsigijimo, pritaikymo bei rengimo, šios Konvencijos šalys įsipareigoja skirti didžiausią dėmesį Afrikos šalims – šios Konvencijos Šalims ir prireikus kartu su jomis rengti naujus partnerystės ir bendradarbiavimo modelius, siekdamos stiprinti potencialą, reikalingą įgyvendinant savo kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo strategijas, mokslinių tyrimų ir technologijos plėtros, informacijos rinkimo ir skleidimo srityse.

18 straipsnis. Susitarimai dėl koordinavimo ir partnerystės

1. Afrikos šalys – šios Konvencijos Šalys koordinuoja nacionalinių, subregioninių ir regioninių veiksmų programų rengimą, svarstymą bei įgyvendinimą. Į šį procesą jos gali tinkamai įtraukti kitas šios Konvencijos Šalis bei atitinkamas tarpvyriausybines ir nevyriausybines organizacijas.

2. Šio koordinavimo tikslas – užtikrinti, kad finansinis ir techninis bendradarbiavimas vyktų pagal šios Konvencijos nuostatas, bei užtikrinti reikiamą tęstinumą išteklių naudojimo ir paskirstymo srityje.

3. Afrikos šalys – šios Konvencijos Šalys organizuoja konsultacijas nacionaliniu, subregioniniu ir regioniniu lygiu. Šios konsultacijos gali:

a) būti forumu, skirtu partnerystės susitarimams, grindžiamiems nacionalinėmis, subregioninėmis bei regioninėmis veiksmų programomis, aptarti ir sudaryti; ir

b) nustatyti Afrikos šalių – šios Konvencijos Šalių bei kitų konsultacinių grupių narių indėlį į programas ir numatyti prioritetus bei svarstyti susitarimus dėl įgyvendinimo ir įvertinimo kriterijų, taip pat įgyvendinimo proceso finansavimo sąlygas.

4. Nuolatinis Sekretoriatas Afrikos šalių – šios Konvencijos Šalių prašymu, vykdydamas šios Konvencijos 23 straipsnį, gali teikti pagalbą organizuojant tokias konsultacijas:

a) teikdamas konsultacijas dėl priemonių, užtikrinančių efektyvų konsultacinį procesą, organizavimo, remiantis patirtimi, įgyta organizuojant kitas panašias priemones;

b) teikdamas atitinkamoms dvišalėms ir daugiašalėms institucijoms informaciją apie konsultacinius pasitarimus ar procesus bei skatindamas aktyvų tokių institucijų dalyvavimą; ir

c) teikdamas kitą informaciją, kuri gali būti naujausia, organizuojant ar tobulinant konsultacijų rengimo priemones.

5. Subregioninės ir regioninės koordinavimo institucijos, be kita ko:

a) rekomenduoja atitinkamai koreguoti partnerystės sutartis;

b) užtikrina patvirtintų subregioninių ir regioninių programų įgyvendinimo proceso kontrolę ir vertinimą bei rengia pranešimą šiuo klausimu; ir

c) siekia užtikrinti efektyvius ryšius ir bendradarbiavimą tarp Afrikos šalių – šios Konvencijos Šalių.

6. Vyriausybės, suinteresuotos grupės ir donorai, atitinkamos institucijos, Jungtinių Tautų Organizacijos sistemos fondai bei programos, atitinkamos subregioninės ir regioninės organizacijos bei atitinkamų nevyriausybinių organizacijų atstovai tam tikrais atvejais gali dalyvauti konsultacinėse grupėse. Kiekvienos konsultacinės grupės dalyviai nustato jos valdymo ir funkcionavimo sąlygas.

7. Vykdydamos šios Konvencijos 14 straipsnį, išsivysčiusios šios Konvencijos Šalys gali savo iniciatyva plėsti neoficialų tarpusavio konsultacijų ir koordinavimo procesą nacionaliniu, subregioniniu ir regioniniu lygiu ir vienos ar kitos poveikį patiriančios Afrikos šalies – šios Konvencijos Šalies ar atitinkamos subregioninės ar regioninės organizacijos prašymu dalyvauti nacionaliniame, subregioniniame ar regioniniame konsultaciniame procese, kuriame, siekiant palengvinti įgyvendinimą, gali būti įvertinti pagalbos poreikiai bei reagavimas į tokius poreikius.

19 straipsnis. Tolesnės priemonės

1. Tolesnį šio Priedo įgyvendinimą Afrikos šalys – šios Konvencijos Šalys pagal šią Konvenciją vykdo pasinaudodamos:

a) nacionaliniu lygiu – mechanizmu, kurio struktūrą nustato kiekviena poveikį patirianti Afrikos šalis – šios Konvencijos Šalis ir kurį sudaro vietos bendruomenių atstovai, ir šis funkcionuoja vadovaujamas 9 straipsnyje nurodytos nacionalinės koordinavimo institucijos;

b) subregioniniu lygiu – daugiadisciplininiu moksliniu ir techniniu konsultaciniu komitetu, kurio sudėtį ir veiklos procedūras nustato atitinkamas subregionas; ir

c) regioniniu lygiu – mechanizmais, nustatytais pagal atitinkamas Sutarties dėl Afrikos ekonominės bendrijos sukūrimo nuostatas, bei Afrikos moksliniu ir techniniu konsultaciniu komitetu.

_____

II PRIEDAS

PRIEDAS AZIJAI DĖL KONVENCIJOS ĮGYVENDINIMO REGIONINIU LYGIU

1 straipsnis. Tikslas

Šio priedo tikslas – užtikrinti direktyvinius principus ir sudaryti sąlygas praktiniam bei efektyviam šios Konvencijos įgyvendinimui poveikį patiriančiose Azijos regiono šalyse – šios Konvencijos Šalyse atsižvelgiant į ypatingas šio regiono sąlygas.

2 straipsnis. Ypatingos Azijos regiono sąlygos

Vykdydamos savo įsipareigojimus pagal šios Konvencijos nuostatas, šios Konvencijos Šalys atitinkamais atvejais atsižvelgia į šias ypatingas sąlygas, daugiau ar mažiau būdingas poveikį patiriančioms regiono šalims – šios Konvencijos Šalims:

a) didelę šių šalių teritorijų dalį, kurią sudaro rajonai, patiriantys dykumėjimo ar sausrų poveikį arba kuriems gresia dykumėjimas ar sausros, bei į didelę šių rajonų įvairovę klimato, topografinių charakteristikų, žemėnaudos schemų bei socialinių ir ekonominių sistemų požiūriu;

b) intensyviai eksploatuojami gamtos ištekliai siekiant gauti pragyvenimo lėšų;

c) egzistuoja nestabilios gamybos sistemos, tiesiogiai susijusios su visuotiniu skurdu, kurios lemia žemės degradavimą bei intensyvesnį ir taip menkų vandens išteklių eksploatavimą;

d) šios šalys labai priklauso nuo pasaulio ekonomikos konjunktūros bei socialinių problemų, tokių kaip: skurdas, nepatenkinama gyventojų sveikatos ir mitybos būklė, maisto produktų saugos nebuvimas, migracija, perkelti asmenys bei demografinis augimas;

e) stiprėja, bet vis dar nepakankamai šių šalių potencialas bei instituciniai mechanizmai nacionalinių dykumėjimo ir sausrų problemų sprendimo srityje; ir

f) didėja šių šalių poreikiai bendradarbiauti tarptautiniu mastu siekiant subalansuotos plėtros tikslų, skirtų užkirsti kelią dykumėjimui bei sušvelninti sausrų padarinius.

3 straipsnis. Nacionalinių veiksmų programų struktūra

1. Nacionalinės veiksmų programos – neatskiriama poveikį patiriančių regiono šalių – šios Konvencijos Šalių platesnės nacionalinės subalansuotos plėtros politikos dalis.

2. Poveikį patiriančios šalys – šios Konvencijos Šalys pagal šios Konvencijos 9–11 straipsnius tam tikrais atvejais rengia nacionalines veiksmų programas, skirdamos ypatingą dėmesį 10 straipsnio 2 dalies f punktui. Atitinkamos poveikį patiriančios šalies – šios Konvencijos Šalies prašymu šiame procese tam tikrais atvejais gali dalyvauti dvišalio ar daugiašalio bendradarbiavimo institucijos.

4 straipsnis. Nacionalinės veiksmų programos

1. Rengdamos ir įgyvendindamos nacionalines veiksmų programas, poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys pagal savo konkrečias sąlygas bei politiką atitinkamais atvejais, be kita ko, gali:

a) skirti atitinkamas institucijas, atsakingas už jų veiksmų programų rengimą, koordinavimą bei įgyvendinimą;

b) pasitelkti poveikį patiriančius gyventojus, įskaitant vietos bendruomenes, rengiant, koordinuojant bei įgyvendinant programą, pradedant nuo konsultacijų, bendradarbiaujant su vietos valdžios institucijomis bei atitinkamomis nacionalinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis;

c) analizuoti aplinkos būklę poveikį patiriančiose teritorijose, siekiant įvertinti dykumėjimo priežastis bei padarinius ir nustatyti prioritetines veiksmų sritis;

d) dalyvaujant poveikį patiriantiems gyventojams, vertinti ankstesnes bei dabartines kovos su dykumėjimu ir sausrų padarinių švelninimo programas, siekiant parengti strategiją bei priemones, remiantis jų veiksmų programomis;

e) pasinaudodamos informacija, surinkta vykdant a–d punktuose nurodytas priemones, rengti technines ir finansines programas;

f) rengti ir naudoti procedūras bei kriterijus, skirtus jų veiksmų programų įgyvendinimo vertinimui;

g) prisidėti prie kompleksinio vandens surinkimo baseinų naudojimo, žemės išteklių išsaugojimo, vandens išteklių pritaikymo ir jų efektyvaus naudojimo;

h) atsižvelgiant į klimatologinius, meteorologinius, hidrologinius, biologinius ir kitus atitinkamus veiksnius, rajonuose, kurie patiria dykumėjimo ir sausrų poveikį, stiprinti ir (ar) steigti informacijos, įvertinimo, stebėjimo ir išankstinio perspėjimo tinklus; ir

i) bendradarbiaudamos tarptautiniu mastu, įskaitant finansinės ir techninės paramos teikimą, rengti partnerystės dvasia paremtus atitinkamus susitarimus, padedančius įgyvendinti jų veiksmų programas.

2. Pagal šios Konvencijos 10 straipsnį bendrojoje nacionalinių veiksmų programų strategijoje pagrindinis dėmesys skiriamas kompleksinėms vietinėms poveikį patiriančių teritorijų plėtros programoms, kurios paremtos gyventojų dalyvavimo mechanizmais bei skurdo panaikinimo strategijų ir pastangų, kovojant su dykumėjimu bei švelninant sausrų padarinius, integracija. Atsižvelgiant į 2 straipsnio a punkte nurodytą didelę nukentėjusių regiono rajonų įvairovę, sektorinės veiksmų programų priemonės grupuojamos pagal prioritetines sritis.

5 straipsnis. Subregioninės ir bendros veiksmų programos

1. Pagal šios Konvencijos 11 straipsnį poveikį patiriančios Azijos šalys – šios Konvencijos Šalys gali susitarti dėl konsultacijų ir bendradarbiavimo su kitomis šios Konvencijos Šalimis bei tam tikrais atvejais dėl subregioninių ar bendrų veiksmų programų rengimo ir įgyvendinimo siekiant papildyti nacionalines veiksmų programas bei padidinti jų efektyvumą. Bet kuriuo atveju atitinkamos šios Konvencijos Šalys gali susitarti įpareigoti subregionines organizacijas, įskaitant dvišales ar nacionalines organizacijas, ar specializuotas įstaigas rengti, koordinuoti bei įgyvendinti programas. Šios organizacijos ar įstaigos taip pat gali atlikti koordinavimo institucijų ir techninio bendradarbiavimo skatinimo bei koordinavimo centrų vaidmenį pagal šios Konvencijos 16–18 straipsnius.

2. Rengdamos ir įgyvendindamos subregionines ar bendras veiksmų programas, poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys tam tikrais atvejais imasi, be kita ko, šių priemonių:

a) bendradarbiaudamos su nacionalinėmis institucijomis, nustato prioritetinius kovos su dykumėjimu ar sausrų padarinių švelninimo uždavinius, kurie gali būti geriausiai išspręsti tokių programų pagalba, bei atitinkamas priemones, kurios gali būti efektyviai įgyvendinamos pagal tokias programas;

b) vertina atitinkamų regioninių, subregioninių ir nacionalinių institucijų operatyvines galimybes bei veiklą;

c) analizuoja esamas visų ar kai kurių šio regiono ar subregiono šalių vykdomas kovos su dykumėjimu ir sausromis programas bei jų ryšį su nacionalinėmis programomis; ir

d) bendradarbiaudamos tarptautiniu mastu, įskaitant finansinės ir techninės pagalbos teikimą, rengia partnerystės dvasia pagrįstus atitinkamus dvišalius ir (ar) daugiašalius susitarimus, remiančius jų programas.

3. Subregioninių ar bendrų programų sudėtine dalimi gali būti suderintos bendros racionalaus tarpvalstybinių gamtos išteklių naudojimo programos, kovojant su dykumėjimu ir sausromis, pirmaeiliai koordinavimo uždaviniai bei kitos priemonės potencialo stiprinimo, mokslinio ir techninio bendradarbiavimo, ypač išankstinio perspėjimo sistemų ir informacijos apie sausras, bendro naudojimo srityse bei priemonės atitinkamų subregioninių ir kitų organizacijų ar institucijų potencialams stiprinti ar galimybėms plėsti.

6 straipsnis. Regioninės priemonės

Regioninės priemonės, skirtos subregioninių ar bendrų veiksmų programoms paremti, gali, be kita ko, apimti institucijų ir mechanizmų, skirtų koordinuoti ir bendradarbiauti nacionaliniu,

subregioniniu bei regioniniu lygiu, stiprinimo priemones bei šios Konvencijos 16–19 straipsnių įgyvendinimo priemones. Šios priemonės gali apimti:

a) techninio bendradarbiavimo tinklų veiklos rėmimą ir stiprinimą;

b) technologijų, žinių, gamybinės patirties bei praktinių metodų, taip pat tradicinių bei vietos technologijų ir gamybinės patirties registro rengimą ir jų skleidimo bei naudojimo skatinimą;

c) technologijų perdavimo reikmių įvertinimą bei šių technologijų pritaikymo ir naudojimo skatinimą; ir

d) visuomenės informavimo programų skatinimą bei potencialo stiprinimo rėmimą visais lygiais, profesinio rengimo, tyrimų ir technologijų plėtrą bei žmogiškųjų išteklių plėtojimo sistemų kūrimą.

7 straipsnis. Finansiniai ištekliai ir mechanizmai

1. Šios Konvencijos Šalys, atsižvelgdamos į kovos su dykumėjimu bei sausrų padarinių švelninimo svarbą Azijos regione, prisideda prie didelių finansinių išteklių mobilizavimo bei finansavimo mechanizmų kūrimo pagal šios Konvencijos 20 ir 21 straipsnių nuostatas.

2. Pagal šią Konvenciją ir remdamosi 8 straipsnyje numatytu koordinavimo mechanizmu bei atsižvelgdamos į savo nacionalinės plėtros politiką, poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys pavieniui ar kartu:

a) siekdamos konkrečių rezultatų, kovojant su dykumėjimu ir švelninant sausrų padarinius, imasi priemonių racionalizuoti ir stiprinti finansavimo mechanizmus valstybinių ar privačių investicijų pagalba;

b) nustato tarptautinio bendradarbiavimo, skirto nacionalinėms pastangoms remti, poreikius, ypač finansavimo, technikos ir technologijų srityse; ir

c) remia dvišalių ir (ar) daugiašalių finansinio bendradarbiavimo institucijų dalyvavimą, siekiant įgyvendinti šią Konvenciją.

3. Šios Konvencijos Šalys, kiek tai įmanoma, supaprastina lėšų skyrimo procedūras poveikį patiriančioms šio regiono šalims – šios Konvencijos Šalims.

8 straipsnis. Bendradarbiavimo ir koordinavimo mechanizmai

1. Poveikį patiriančios šalys – šios Konvencijos Šalys per atitinkamas institucijas, skiriamas pagal 4 straipsnio 1 dalies a punktą, bei kitos regiono šalys – šios Konvencijos Šalys gali atitinkamai sukurti mechanizmą, skirtą, be kita ko, šioms funkcijoms atlikti:

a) keistis informacija, patirtimi, žiniomis bei gamybine patirtimi;

b) bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus, įskaitant dvišalius ir daugiašalius susitarimus subregioniniu ir regioniniu lygiu;

c) pagal 5–7 straipsnius remti mokslinį, techninį, technologinį ir finansinį bendradarbiavimą;

d) nustatyti bendradarbiavimo su užsienio organizacijomis poreikius; ir

e) organizuoti tolesnes priemones ir veiksmų programų įgyvendinimo vertinimą.

2. Poveikį patiriančios šalys – šios Konvencijos Šalys per atitinkamas institucijas, skiriamas pagal 4 straipsnio 1 dalies a punktą, ir kitos regiono šalys – šios Konvencijos Šalys taip pat atitinkamai gali rengti konsultacijas dėl nacionalinių, subregioninių ir bendrų veiksmų programų bei šias koordinuoti. Tam tikrais atvejais į šį procesą jos taip pat gali įtraukti kitas šios Konvencijos Šalis bei reikiamas tarpvyriausybines ir nevyriausybines organizacijas. Tokio koordinavimo tikslas, be kita ko, – susitarti dėl tarptautinio bendradarbiavimo galimybių pagal šios Konvencijos 20 ir 21 straipsnius, plėsti techninį bendradarbiavimą bei užtikrinti atitinkamą išteklių paskirstymą, siekiant juos efektyviai panaudoti.

3. Poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys periodiškai organizuoja koordinacinius pasitarimus, o nuolatinis sekretoriatas jų prašymu pagal šios Konvencijos 23 straipsnį gali prisidėti prie tokių koordinacinių pasitarimų organizavimo:

a) teikdamas konsultacijas dėl priemonių, užtikrinančių efektyvų koordinavimą, organizavimo, remdamasis patirtimi, įgyta organizuojant kitas panašias priemones;

b) teikdamas atitinkamoms dvišalėms ir daugiašalėms institucijoms informaciją apie koordinacinius pasitarimus bei skatindamas aktyvų tokių institucijų dalyvavimą; ir

c) teikdamas kitą informaciją, kuri gali būti naudinga derinant ar tobulinant koordinavimo procesą.

_____

III PRIEDAS

PRIEDAS LOTYNŲ AMERIKAI IR KARIBŲ JŪROS BASEINUI DĖL KONVENCIJOS ĮGYVENDINIMO REGIONINIU LYGIU

1 straipsnis. Tikslas

Šio priedo tikslas – užtikrinti direktyvinius principus Konvencijos įgyvendinimui Lotynų Amerikos ir Karibų jūros baseino regione, atsižvelgiant į ypatingas jo sąlygas.

2 straipsnis. Ypatingos Lotynų Amerikos ir Karibų jūros baseino regiono sąlygos

Šios Konvencijos Šalys pagal Konvencijos nuostatas atsižvelgia į šias ypatingas regiono sąlygas:

a) regione yra didelių teritorijų, patiriančių dykumėjimo ir (ar) sausrų poveikį ir labai nuo jų kenčiančių, kurioms būdingos heterogeninės charakteristikos, kurias lemia atitinkamų teritorijų ypatybės; šis stiprėjantis ir besiplečiantis procesas turi neigiamus socialinius, kultūrinius, ekonominius ir ekologinius padarinius, be to, neigiamą tokio poveikio pobūdį dar labiau didina tai, kad šiame regione biologinės įvairovės ištekliai yra vieni didžiausių pasaulyje;

b) svarbiausia šios problemos priežastis – dažnas nestabilių plėtros modelių taikymas, kuriuos lemia sudėtinga fizinių, biologinių, politinių, socialinių, kultūrinių ir ekonominių veiksnių sąveika, įskaitant ir tarptautinius ekonominius veiksnius, tokius kaip: skolos užsienio šalims, blogėjančios prekybos sąlygos ir prekybos praktika, daranti neigiamą įtaką žemės ūkio, žuvininkystės ir miškininkystės produktų rinkų būklei; ir

c) vienas rimčiausių dykumėjimo ir sausrų padarinių – stiprus ekosistemų produktyvumo sumažėjimas, kuris pasireiškia žemės ūkio, gyvulininkystės ir miškininkystės veiklos našumo bei biologinės įvairovės mažėjimu; socialiniu požiūriu šis reiškinys lemia skurdą, migraciją, vietos keitimą šalies viduje bei gyventojų gyvenimo kokybės blogėjimą; dėl šių priežasčių regionas turi taikyti kompleksinį metodą sprendžiant dykumėjimo ir sausrų sukeliamas problemas, skatinant subalansuotos plėtros modelių, kuriais atsižvelgiama į kiekvienos šalies ekologinę, ekonominę ir socialinę situaciją, taikymą.

3 straipsnis. Veiksmų programos

1. Pagal šią Konvenciją, ypač pagal jos 9–11 straipsnius, ir atsižvelgdamos į savo nacionalinę plėtros politiką, poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys tinkamai rengia ir įgyvendina nacionalines veiksmų programas, skirtas kovai su dykumėjimu ir sausrų padariniams švelninti, kurios yra neatskiriama šalių nacionalinės tvarios plėtros politikos dalis. Atsižvelgiant į regiono reikmes, gali būti rengiamos bei įgyvendinamos subregionų ir regionų programos.

2. Rengdamos savo nacionalines veiksmų programas, poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys ypatingą dėmesį skiria šios Konvencijos 10 straipsnio 2 dalies f punktui.

4 straipsnis. Nacionalinių veiksmų programų turinys

Atsižvelgdamos į savo atitinkamas sąlygas, poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys, rengdamos savo nacionalines veiksmų kovos su dykumėjimu ir (ar) sausrų padarinių švelninimo strategijas pagal šios Konvencijos 5 straipsnį gali, be kita ko, numatyti šias galimas temas:

a) potencialo stiprinimas, visuomenės švietimo ir informavimo sistemų tobulinimas, bendradarbiavimo plėtra mokslo ir technikos bei technologijų srityse bei finansinių išteklių rėmimas ir finansavimo mechanizmų stiprinimas;

b) skurdo panaikinimas bei gyvenimo kokybės gerinimas;

c) maisto produktų saugos bei subalansuotos žemės ūkio, gyvulininkystės, miškininkystės ir daugiafunkcinės paskirties sistemų plėtros užtikrinimas;

d) subalansuoto gamtos išteklių eksploatavimo modelio taikymas ir ypač racionalus vandens surinkimo baseinų naudojimas;

e) subalansuoto gamtos išteklių eksploatavimo modelio naudojimas aukštikalnių rajonuose;

f) racionalus žemės išteklių naudojimas ir išsaugojimas bei efektyvus vandens išteklių naudojimas ir pritaikymas;

g) veiksmų planų ekstremaliomis sąlygomis, skirtų sausrų padariniams švelninti, rengimas ir įgyvendinimas;

h) duomenų rinkimo ir įvertinimo sistemų bei monitoringo ir išankstinio perspėjimo sistemų tobulinimas ir (ar) kūrimas teritorijose, kurioms gresia dykumėjimas ir sausros, atsižvelgiant į klimatologinius, meteorologinius, hidrologinius, biologinius, dirvotyros, ekonominius bei socialinius veiksnius;

i) įvairių energijos šaltinių plėtojimas, pritaikymas bei efektyvus naudojimas, taip pat alternatyvių energijos šaltinių naudojimo skatinimas;

j) biologinės įvairovės išsaugojimas bei subalansuotas naudojimas pagal Konvencijos dėl biologinės įvairovės nuostatas;

k) demografinių aspektų, susijusių su dykumėjimo ir sausrų procesais, analizė; ir

l) institucinių ir teisinių sistemų, kuriomis siekiama užtikrinti Konvencijos taikymą, kūrimas ar tobulinimas ir priemonių, numatančių, be kita ko, administravimo struktūrų ir funkcijų, susijusių su dykumėjimo ir sausrų problemomis, decentralizavimas, dalyvaujant poveikį patiriančioms bendruomenėms ir visuomenei, apskritai.

5 straipsnis. Bendradarbiavimas mokslo ir technikos bei technologijų srityje

Pagal šią Konvenciją, ir ypač pagal jos 16–18 straipsnius, bei remiantis koordinavimo mechanizmu, numatytu 7 straipsnyje, poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys pavieniui ar kartu:

a) remia techninio bendradarbiavimo tinklų ir nacionalinių, subregioninių bei regioninių informacijos sistemų stiprinimą ir tam tikrais atvejais jų integraciją į pasaulinius informacijos tinklus;

b) rengia esamų technologijų ir gamybinės patirties registrą bei skatina jų platinimą ir naudojimą;

c) skatina tradicinių technologijų, žinių, gamybinės patirties ir metodų naudojimą pagal šios Konvencijos 18 straipsnio 2 dalies b punktą;

d) nustato technologijų perdavimo poreikius;

e) skatina atitinkamų esamų ir naujų ekologiniu požiūriu priimtinų technologijų plėtrą, pritaikymą, įdiegimą bei perdavimą.

6 straipsnis. Finansiniai ištekliai ir mechanizmai

Pagal šią Konvenciją, ir ypač pagal jos 20 ir 21 straipsnius, bei remdamosi koordinavimo mechanizmu, numatytu 7 straipsnyje, bei atsižvelgdamos į savo nacionalinės plėtros politiką, poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys pavieniui ar kartu:

a) siekdamos konkrečių rezultatų kovojant su dykumėjimu ir švelninant sausrų padarinius, imasi priemonių racionalizuoti ir stiprinti finansavimo mechanizmus valstybinių ar privačių investicijų pagalba;

b) nustato tarptautinio bendradarbiavimo, skirto nacionalinėms pastangoms remti, poreikius; ir

c) skatina dvišalių ir (ar) daugiašalių finansinio bendradarbiavimo institucijų dalyvavimą užtikrinant Konvencijos įgyvendinimą.

7 straipsnis. Institucijų struktūra

1. Siekdamos įgyvendinti šio Priedo nuostatas, poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys:

a) įkuria ir (ar) stiprina nacionalinius centrus, kurie koordinuoja kovos su dykumėjimu ir (ar) sausrų padarinių švelninimo veiksmus; ir

b) kuria nacionalinių centrų veiklos koordinavimo sistemą siekiant:

i) keistis informacija bei patirtimi;

ii) koordinuoti veiksmus subregioniniu bei regioniniu lygiu;

iii) remti bendradarbiavimą mokslo ir technikos, technologijų ir finansų srityse;

iv) nustatyti bendradarbiavimo su užsienio organizacijomis poreikius; ir

v) organizuoti tolesnes priemones ir veiksmų programų įgyvendinimo vertinimą.

2. Poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys periodiškai organizuoja koordinavimo pasitarimus, o nuolatinis Sekretoriatas jų prašymu pagal šios Konvencijos 23 straipsnį gali teikti pagalbą organizuojant tokius pasitarimus:

a) teikdamas konsultacijas dėl priemonių užtikrinti efektyvų koordinavimą organizavimo, remdamasis patirtimi, įgyta organizuojant kitas panašias priemones;

b) teikdamas atitinkamoms dvišalėms ir daugiašalėms institucijoms informaciją apie koordinavimo pasitarimus bei skatindamas aktyvų tokių institucijų dalyvavimą; ir

c) teikdamas kitą informaciją, kuri gali būti naudinga derinant ar tobulinant koordinavimo procesą.

_____

IV PRIEDAS

PRIEDAS ŠIAURINIAM VIDURŽEMIO JŪROS BASEINO REGIONUI DĖL KONVENCIJOS ĮGYVENDINIMO REGIONINIU LYGIU

1 straipsnis. Tikslas

Šio Priedo tikslas – užtikrinti direktyvinius principus ir nustatyti mechanizmus efektyviam Konvencijos įgyvendinimui poveikį patiriančiose šiaurinio Vidužemio jūros baseino regiono šalyse – šios Konvencijos Šalyse atsižvelgiant į ypatingas jo sąlygas.

2 straipsnis. Ypatingos šiaurinio Vidužemio jūros baseino regiono sąlygos

Ypatingos šiaurinio Vidužemio jūros baseino regiono sąlygos, paminėtos 1 straipsnyje, apima:

a) pusiau sausringo klimato sąlygas didelėje teritorijos dalyje, sezonines sausras, labai kintantį iškrentančių kritulių kiekį bei staigius didelio intensyvumo kritulius;

b) nederlingus ir smarkiai erozijos paveiktus dirvožemius, kuriuose lengvai susidaro paviršinė pluta;

c) nelygų su stačiais šlaitais reljefą ir labai įvairų kraštovaizdį;

d) miško paklotės sunaikinimą dideliuose plotuose dėl dažnai kylančių miškų gaisrų;

e) tradicinės žemdirbystės krizę, su kuria susijęs dirbamos žemės apleidimas ir pamažu vykstantis dirvožemio bei vandens apsaugos statinių irimas;

f) neracionalų vandens išteklių naudojimą, tai lemia didelę žalą aplinkai, įskaitant vandeningųjų sluoksnių nualinimą, cheminį užterštumą ir įdruskėjimą; ir

g) ekonominio aktyvumo sukoncentravimą pakrantės rajonuose, kurį lemia miestų augimo, pramoninės veiklos, turizmo bei drėkinamosios žemdirbystės plėtra.

3 straipsnis. Strateginio planavimo sistema siekiant subalansuotos plėtros

1. Nacionalinės veiksmų programos yra viena pagrindinių ir neatsiejamų strateginio planavimo sistemos dalių, siekiant subalansuotos poveikį patiriančių šiaurinio Vidužemio jūros baseino regiono šalių – šios Konvencijos Šalių plėtros.

2. Rengiant lankstaus planavimo strategiją, leidžiančią užtikrinti maksimalų vietos gyventojų dalyvavimą pagal Konvencijos 10 straipsnio 2 dalies f punktą, atliekamas platus konsultacijų su gyventojais procesas, kuriame dalyvauja atitinkamo lygio valdžios institucijos, vietos bendruomenės bei nevyriausybinės organizacijos.

4 straipsnis. Įsipareigojimai rengti nacionalines veiksmų programas ir grafiką

Poveikį patiriančios šiaurinio Vidužemio jūros baseino regiono šalys – šios Konvencijos Šalys rengia nacionalines veiksmų programas ir atitinkamais atvejais subregionines, regionines ar bendras veiksmų programas. Šios programos parengiamos kaip galima greičiau.

5 straipsnis. Nacionalinių veiksmų programų rengimas ir įgyvendinimas

Rengdamos ir įgyvendindamos nacionalines veiksmų programas pagal Konvencijos 9 ir 10 straipsnius, kiekviena poveikį patirianti regiono šalis – šios Konvencijos Šalis atitinkamais atvejais:

a) paskiria atitinkamas institucijas, atsakingas už savo programos rengimą, koordinavimą bei įgyvendinimą;

b) pasitelkia poveikį patiriančių šalių gyventojus, įskaitant vietos bendruomenes, rengiant, koordinuojant bei įgyvendinant programą, pradedant konsultacijomis, ir bendradarbiaujant su vietos valdžios institucijomis bei atitinkamomis nevyriausybinėmis organizacijomis;

c) analizuoja aplinkos būklę poveikį patiriančiose teritorijose, siekdamos nustatyti dykumėjimo priežastis bei padarinius ir nustatyti prioritetines veiksmų sritis;

d) dalyvaujant poveikį patiriančių teritorijų bendruomenėms, įvertina ankstesnes bei dabartines programas, siekiant parengti strategiją bei nustatyti priemones veiksmų programoje;

e) remdamosi informacija, gauta vykdant veiklą, nurodytą a–d punktuose, rengia technines ir finansines programas; ir

f) rengia ir naudoja procedūras ir nurodymus, skirtus programos įgyvendinimo monitoringui bei vertinimui.

6 straipsnis. Nacionalinių veiksmų programų turinys

Poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys į savo nacionalines veiksmų programas gali įtraukti:

a) įstatymines, institucines ir administravimo priemones;

b) priemones, susijusias su žemėnaudos schemomis, racionaliu vandens išteklių naudojimu, dirvožemio apsauga nuo erozijos, miškų atsodinimu, žemės ūkio veikla bei ganyklų priežiūra;

c) racionalaus laukinės gamtos ir kitų biologinės įvairovės formų naudojimo bei išsaugojimo priemones;

d) priemones, skirtas apsaugai nuo miško gaisrų;

e) alternatyvių pragyvenimo lėšų šaltinių propagavimo priemones; ir

f) tyrimus, specialistų rengimo bei visuomenės informuotumo užtikrinimo priemones.

7 straipsnis. Subregioninės, regioninės ir bendros veiksmų programos

1. Pagal šios Konvencijos 11 straipsnį poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys gali rengti ir įgyvendinti subregionines ir (ar) regionines veiksmų programas, siekiant papildyti nacionalines veiksmų programas bei padidinti jų efektyvumą. Tokiu pat būdu dvi ar daugiau regiono šalių – šios Konvencijos Šalių gali susitarti dėl bendros veiksmų programos rengimo.

2. Subregioninių, regioninių ar bendrų veiksmų programoms rengti ir įgyvendinti taikomos *mutatis mutandis* 5 ir 6 straipsnių nuostatos. Be to, šiose programose gali būti numatytas tyrimų ir technologijų plėtros, susijusių su atskiromis ekosistemomis poveikį patiriančiose teritorijose, vykdymas.

3. Rengdamos ir įgyvendindamos subregionines, regionines ar bendras veiksmų programas, poveikį patiriančios regiono šalys – šios Konvencijos Šalys tinkamu būdu:

a) bendradarbiaudamos su nacionalinėmis institucijomis, nustato nacionalinius tikslus, susijusius su dykumėjimu, kurie racionaliausiai būtų pasiekiami tokių programų pagalba, taip pat atitinkamas veiklos rūšis, kurias galima efektyviai įgyvendinti pagal tokias programas;

b) vertina atitinkamų regioninių, subregioninių ir nacionalinių institucijų operatyvines galimybes bei veiklą; ir

c) vertina esamas kovos su dykumėjimu programas, kurias bendrai vykdo regiono šalys – šios Konvencijos Šalys, bei jų ryšį su nacionalinėmis veiksmų programomis.

8 straipsnis. Subregioninių, regioninių ir bendrų veiksmų programų koordinavimas

Poveikį patiriančios šalys – šios Konvencijos Šalys, rengiančios subregioninę, regioninę ar bendrą veiksmų programą, gali įsteigti koordinacinį komitetą, kurį sudarytų kiekvienos atitinkamos poveikį patiriančios šios Konvencijos Šalies atstovai, šie apžvelgtų kovos su dykumėjimu pažangą, suderintų nacionalines veiksmų programas, teiktų rekomendacijas įvairių subregioninės, regioninės ar bendros veiksmų programos rengimo ir įgyvendinimo etapų metu bei atliktų centro funkcijas skatinant ir koordinuojant techninį bendradarbiavimą pagal šios Konvencijos 16–19 straipsnius.

9 straipsnis. Teisės gauti finansinę paramą nebuvimas

Vykdydamos nacionalines, subregionines, regionines ir bendras veiksmų programas, poveikį patiriančios šio regiono šalys – šios Konvencijos Šalys neturi teisės gauti šioje Konvencijoje numatomos finansinės paramos.

10 straipsnis. Koordinavimas su kitais subregionais ir regionais

Šiaurinio Vidužemio jūros baseino regiono subregioninės, regioninės ir bendros veiksmų programos gali būti rengiamos bei įgyvendinamos koordinuojant jas su kitų subregionų ar regionų, ypač su Šiaurės Afrikos subregiono, veiksmų programomis.

_____

V PRIEDAS

REGIONINIO ĮGYVENDINIMO PRIEDAS, SKIRTAS VIDURIO IR RYTŲ EUROPAI

1 straipsnis
Tikslas

Šio priedo tikslas – pateikti gaires ir priemones, kaip veiksmingai įgyvendinti Konvenciją paveiktose Vidurio ir Rytų Europos regiono valstybėse, šios Konvencijos Šalyse, atsižvelgiant į jų specifines sąlygas.

2 straipsnis
Specifinės Vidurio ir Rytų Europos regiono sąlygos

Specifinės Vidurio ir Rytų Europos regiono sąlygos, minimos 1 straipsnyje, kurios savaip būdingos paveiktoms regiono valstybėms, šios Konvencijos Šalims:

a) specifinės problemos ir sunkumai, susiję su šiandieniniu pereinamuoju ekonomikos laikotarpiu, įskaitant makroekonomikos ir finansų problemas bei poreikį stiprinti ekonominių ir rinkos reformų socialinį ir politinį pagrindą;

b) žemių prastėjimo formų įvairovė regiono ekologinėse sistemose, įskaitant sausros padarinius ir dykumėjimo pavojų regionuose, kuriuose vyksta vandens ir vėjo sukelta erozija;

c) krizės sąlygos žemės ūkyje, susidariusios dėl dirbamų žemių nualinimo, problemų, susijusių su netinkamomis drėkinimo sistemomis, ir nuoseklus dirvų ir vandenų išsaugojimo struktūrų prastėjimas;

d) nesubalansuotas vandens išteklių naudojimas, kuris daro didelę žalą aplinkai, įskaitant cheminę taršą, druskėjimą ir vandeningų sluoksnių išsekimą;

e) miškingų plotų mažėjimas dėl klimato sąlygų, oro užterštumo ir dažnų gaisrų;

f) nesubalansuota plėtra paveiktuose rajonuose kaip sudėtingos fizinių, biologinių, politinių, socialinių ir ekonominių veiksnių sąveikos pasekmė;

g) augančių ekonominių sunkumų ir prastėjančių socialinių sąlygų pavojus dirvų prastėjimo, dykumėjimo ir sausrų paveiktuose rajonuose;

h) būtinybė apsvarstyti mokslinių tyrimų tikslus ir politiką bei įstatymų sistemą, kad būtų galima subalansuotai valdyti gamtos išteklius; ir

i) regiono atvėrimas platesniam tarptautiniam bendradarbiavimui ir plačių subalansuotos plėtros tikslų siekimas.

3 straipsnis
Veiksmų programos

1. Nacionalinės veiksmų programos turi sudaryti subalansuotos plėtros politikos neatskiriamą dalį ir jose turi būti tinkamai sprendžiamos įvairios dirvų prastėjimo, dykumėjimo ir sausros formos, kurios veikia regiono valstybes, šios Konvencijos Šalis.

2. Turi būti vykdomos konsultacijos ir aktyvi veikla, kuriose dalyvautų atitinkamos įvairių lygių valdžios institucijos, vietos bendruomenės ir nevyriausybinės organizacijos, kurios pagal Konvencijos 10 straipsnio 2 dalies f punktą teiktų kryptingus patarimus lankstaus planavimo strategijos srityje, kad kuo daugiau būtų įtraukta veikėjų vietos lygiu. Paveiktos valstybės, šios Konvencijos Šalies, prašymu šiame procese gali dalyvauti dvišalės ir daugiašalės bendradarbiavimo žinybos.

4 straipsnis
Nacionalinių veiksmų programų rengimas ir įgyvendinimas

Rengdama pagal Konvencijos 9 ir 10 straipsnius nacionalines veiksmų programas, kiekviena paveikta regiono valstybė, šios Konvencijos Šalis:

a) paskiria reikiamas struktūras, atsakingas už savo programos rengimą, koordinavimą ir įgyvendinimą;

b) per vietos iniciatyva vykdomas konsultacijas, bendradarbiaujant vietos valdžios institucijoms ir atitinkamoms nevyriausybinėms organizacijoms, į programos kūrimą, koordinavimą ir įgyvendinimą įtraukia poveikį patiriančius gyventojus, įskaitant vietos bendruomenes;

c) apžvelgia aplinkos būklę paveiktuose rajonuose, kad galėtų įvertinti dykumėjimo priežastis ir padarinius bei nustatytų prioritetines sritis, kuriose reikia imtis veiksmų;

d) dalyvaujant poveikį patiriantiems gyventojams, įvertina buvusias ir esamas programas, kad galėtų sukurti strategiją ir veiksmų programą;

e) parengia technines ir finansines programas, grindžiamas iš a–d punktuose minėtos veiklos gauta informacija; ir

f) sukuria ir naudoja procedūras, nustato atskaitos taškus programos įgyvendinimui stebėti ir vertinti.

5 straipsnis
Subregioninės, regioninės ir bendros veiksmų programos

1. Paveiktos regiono valstybės, šios Konvencijos Šalys, vadovaudamosi Konvencijos 11 ir 12 straipsniais, gali parengti ir įgyvendinti subregionines ir (arba) regionines veiksmų programas, siekdamos papildyti ir padidinti nacionalinių veiksmų programų veiksmingumą ir našumą. Dvi ar daugiau paveiktų regiono valstybių, šios Konvencijos Šalių, gali susitarti ir parengti bendrą veiksmų programą.

2. Tokias programas galima rengti ir įgyvendinti bendradarbiaujant su kitomis valstybėmis, šios Konvencijos Šalimis, ir regionais. Tokio bendradarbiavimo tikslas – užtikrinti tinkamą tarptautinę aplinką ir padėti gauti finansinės ir (arba) techninės arba kitokio pobūdžio paramos, kad būtų galima veiksmingai spręsti dykumėjimo ir sausros problemas įvairiais lygmenimis.

3. 3 ir 4 straipsnių nuostatos su atitinkamais pakeitimais taikomos subregioninių, regioninių ir bendrų veiksmų programoms rengti ir įgyvendinti. Be to, į tokias programas galima įtraukti mokslo tiriamąją ir plėtojimo veiklą, susijusią su pasirinktomis ekologinėmis sistemomis paveiktuose rajonuose.

4. Rengdamos ir įgyvendindamos subregionines, regionines ir bendrų veiksmų programas, paveiktos regiono valstybės, šios Konvencijos Šalys:

a) bendradarbiaudamos su nacionalinėmis institucijomis, nustato nacionalinius uždavinius, susijusius su dykumėjimu, kuriuos būtų galima geriau atlikti turint tokias programas, ir atitinkamą veiklą, kuri galėtų būti per jas vykdoma;

b) įvertina atitinkamų regioninių, subregioninių ir nacionalinių institucijų veiklą ir įvertina jai reikalingus pajėgumus;

c) įvertina esamas bendras regiono valstybių, šios Konvencijos Šalių, programas, susijusias su dykumėjimu, ir jų santykį su nacionalinėmis veiksmų programomis;

d) svarsto veiksmus, kurių reikia subregioninių, regioninių ir bendrų veiksmų programoms koordinuoti, įskaitant atitinkamų koordinavimo komitetų, sudarytų iš kiekvienos paveiktos valstybės, šios Konvencijos Šalies, atstovų, kūrimą, kad šie apžvelgtų kovos su dykumėjimu pažangą, derina nacionalines veiksmų programas, įvairiu subregioninių, regioninių ar bendrų veiksmų programų rengimo ir įgyvendinimo metu teikia rekomendacijas ir veikia pagal Konvencijos 16 ir 19 straipsnius kaip techninio skatinimo ir bendradarbiavimo centras.

6 straipsnis
Techninis, mokslinis ir technologinis bendradarbiavimas

Vadovaudamosi Konvencijos tikslais ir principais, regiono valstybės, šios Konvencijos Šalys, visos kartu ir kiekviena atskirai:

a) visais lygiais skatina mokslinio ir techninio bendradarbiavimo tinklus, rezultatų stebėjimą ir stiprina informacines sistemas bei jų integravimą į pasaulines informacijos sistemas;

b) regiono viduje ir už jo ribų skatina esamų ir naujų ekologiškai švarių technologijų kūrimą, pritaikymą ir perdavimą.

7 straipsnis
Finansų ištekliai ir priemonės

Vadovaudamosi Konvencijos tikslais ir principais, paveiktos regiono valstybės, šios Konvencijos Šalys, visos kartu ir kiekviena atskirai:

a) imasi priemonių racionalizuoti ir plėtoti mechanizmus, skirtus pritraukti lėšų per valstybines ir privačias investicijas, kad būtų galima pasiekti konkrečių rezultatų kovojant su žemių prastėjimu bei dykumėjimu ir švelninant sausros padarinius;

b) nustato tarptautinio bendradarbiavimo reikalavimus, siekdamos paremti nacionalines pastangas, ypač kuriant palankią aplinką investicijoms, skatinant aktyvią investicijų politiką ir integruotą požiūrį į tai, kaip veiksmingai kovoti su dykumėjimu, iš anksto stengiantis nustatyti dėl šio proceso kylančias problemas;

c) siekia, kad dalyvautų dvišaliai ir (arba) daugiašaliai partneriai ir finansinio bendradarbiavimo institucijos, kad būtų galima užtikrinti Konvencijos įgyvendinimą, įskaitant ir programų veiklą, kurioje atsižvelgiama į paveiktų regiono valstybių, šios Konvencijos Šalių, specifinius poreikius;

d) įvertina 2 straipsnio a punkto įtaką Konvencijos 6, 13, 20 ir kitų susijusių straipsnių įgyvendinimui.

8 straipsnis
Institucijų sistema

1. Dėl šio priedo įsigaliojimo regiono valstybės, šios Konvencijos Šalys:

a) įkuria ir (arba) stiprina pagrindinius nacionalinius centrus veiksmams, skirtiems kovai su dykumėjimu ir (arba) sausros padarinių švelninimui, koordinuoti;

b) svarsto ir nagrinėja priemones regioniniam bendradarbiavimui stiprinti.

2. Regiono valstybių, šios Konvencijos Šalių, prašymu nuolatinis Sekretoriatas, vadovaudamasis Konvencijos 23 straipsniu, gali padėti sušaukti koordinacinius susitikimus regione:

a) teikdamas patarimus, remdamasis patirtimi iš panašios veiklos, kaip organizuoti efektyvų koordinavimą;

b) teikdamas kitą informaciją, kuri gali būti svarbi kuriant ir tobulinant koordinavimo procesus.

_____